

Kommune- barometeret

ENDELIG UTGAVE | Oppdatert 26. august 2022

1134 Suldal

206. plass | 11 Rogaland

ANNONSE

1 av 3 kommuner låner grønt

Se hva som skal til for at din kommune skal få et grønt lån på
www.kbn.com/gronn

KBN

Innhold

Innledning	4
Sammendrag	5
Totalrangering	6
Topplisten	6
Bunnlisten	7
Tabeller	8
Grunnskole	9
Pleie og omsorg	14
Barnevern	18
Barnehage	22
Helse	26
Sosialtjeneste	30
Kultur	34
Miljø	38
Saksbehandling	43
Vann, avløp og renovasjon	48
Økonomi	53
Kostnadsnivå	57

Lavere rente for grønne investeringer

KBN tilbyr grønne lån med rabbertert rente til kommunesektorens investeringer som bidrar til:

- reduserte klimagassutslipp
- energieffektivisering og -produksjon
- klimatilpasning

I et eksempel med 100 millioner kroner som lånes med 30 års løpetid og 1,0 prosent kalkylerente har renterabatten en nåverdi på 1,4 millioner kroner.

VÅRT GRØNNE LÅNEPROGRAM BIDRAR TIL Å FINANSIERE:

37 181

tonn CO₂e redusert og unngått (årlig)¹

150 134

tonn økt kapasitet for avfallshåndtering

482 450

Økt kapasitet for avløpsvann (PE)²

79

GWh fornybar energi produsert årlig

38

GWh redusert/ unngått i energibruk

11 %

av porteføljen er foreløpig vurdert til å være i samsvar med EU-taksonomien³

342

GRØNNE PROSJEKTER TOTALT

74

NYE GRØNNE PROSJEKTER I 2021

KBN

Har din kommune et prosjekt som kan finansieres med KBNs grønne, rabberterte rente?

Søk om grønt lån på www.kbn.com/gronn

Kommunebarometeret 2022

Den endelige utgaven av Kommunebarometeret 2022 er klart, og vi gratulerer Ulstein med årets seier!

Årets database inneholder i skrivende stund over 2,5 millioner verdier hentet fra en rekke kilder. Blant annet SSB og Kommunal- og distriktsdepartementet.

I år har vi brukt mye tid og ressurser på å få Kommunebarometeret så komplett som mulig. Etter siste oppdatering er samtlige nøkkeltall tilgjengelig for alle kommunene, men med noen unntak. Kommuner som ikke har levert alle Kostra-tallene til SSB vil se blanke felt i tabellene. Det samme gjelder der SSB selv har fjernet data av hensyn til personvernreglene, eller der tallene av andre grunner ikke kan publiseres.

Et annet forhold vi må ha i bakhodet, er annerledesårene vi har vært gjennom, både med tanke på kraftpriser og med henblikk på den effekten pandemien har hatt på kommuneregnskapene.

Strømprisene har rammet noen kommunale regnskap kraftig og med skarp geografisk ulikhet.

Også pandemien har snudd kommunale prioriteringer på hodet. For enkelte nøkkeltall kan noen kommuner oppleve større variasjoner enn andre i perioden 2019 til 2021.

En vedvarende utfordring har vært kommune- og fylkessammenslåingene. Selv om disse nå ligger et par år tilbake i tid, vil de fortsatt påvirke historiske data som ligger til grunn for noen av nøkkeltallene.

Kommunal Rapport bruker geografiske data for å fange opp historiske endringer i kommunestrukturen. Kartverket publiserer hvert år data med de nyeste, offisielle kommunegrensene. Alle slike grenseendringer fanges opp. Hvis det har vært endringer av kommunegrensene, er dette markert med rød skillelinje i poengoversiktene. Dette omfatter også rene grensejusteringer av et visst omfang.

Endringer i en kommunes størrelse og folketall, samt sammenslåing av to eller flere kommuneadministrasjoner, vil påvirke individuelle tall fra ett år til et annet. Som i fjor må dette tas med i vurderingen når resultatene i Kommunebarometeret skal analyseres.

Kommunal Rapport lager nøkkeltallene ut fra et sett med 151 formler for alle 356 kommuner. Dette gjør vi for flere år bakover, og ender opp med mer enn

300.000 utregninger. Nøkkeltallene danner utgangspunktet for både rangeringene og karaktersettingen.

Når poengsummer og karakterer er regnet ut, vektes hver karakter etter hvor viktige Kommunal Rapport mener nøkkeltallet er i det store bildet. De vektete karakterene summeres til en total poengsum som omfatter alle nøkkeltallene for den enkelte kommunen.

Poengsummene rangeres både etter enkeltsektorer og for alle sektorene samlet. Poengene i totalrangeringen blir i tillegg justert i henhold til Kommunal- og distriktsdepartementets beregning av korrigerte inntekter.

Espen Andersen, utviklingsredaktør

Kontakt oss

Vi vil gjerne høre din mening om Kommunebarometeret. Har du forslag til forbedringer, mistanke om feil eller behov for hjelp med for eksempel abonnement og tilgang til tjenesten? Send beskjed til

barometer@kommunal-rapport.no

Spørsmål knyttet til individuelle nøkkeltall og utregninger kan også rettes direkte til journalist Thomas Frigård på

thomas@kommunal-rapport.no

Kommunebarometeret utgis av:

Kommunal Rapport
Boks 1940 Vika
0125 Oslo

Tlf.: 24 13 64 50

Utviklingsredaktør og ansvarlig for
Kommunebarometeret: Espen Andersen

Ansvarlig redaktør og administrerende
direktør: Britt Sofie Hestvik

Sammendrag

Suldal havner på en **206. plass** i den endelige utgaven av Kommunebarometeret 2022 fra Kommunal Rapport.

Suldal har ikke vært del av noen større kommunesammenslåinger i løpet av femårsperioden som er omfattet av Kommunebarometeret. Vi kan derfor anta at resultatene er nokså sammenlignbare over tid.

Grunnskole er første sektor i barometeret. Her ser vi rent generelt at andelen lærere som oppfyller kompetansekravene i norsk, engelsk og matematikk, har økt nasjonalt de siste årene.

I Suldal oppfylte 91,43 prosent av barneskolelærerne i norsk, engelsk og matematikk i 1.-7. trinn kompetansekravene i 2020. De beste kommunene ligger på 100 prosent. På ungdomsskolen oppfylte 76,19 prosent av lærerne i matematikk, engelsk og norsk nye krav til fordypning i fagene.

Av dem som bor på sykehjem, var tendensen at 82 prosent hadde omfattende pleiebehov i 2021. Andelen øker over tid, dette indikerer at innsatsen fortsatt dreies mot hjemmebasert omsorg, og at man må være mer pleietrengende enn før for å få sykehjems plass. Forutsatt at kommunen har gode tilbud på lavere trinn i omsorgstrappa, bør de fleste som bor på sykehjem ha omfattende bistandsbehov.

For Suldal hadde 75,86 prosent av dem som bodde på sykehjem, et omfattende bistandsbehov i fjor.

Det er anslått nasjonalt at fire av fem over 80 år på sykehjem har en grad av demens.

I Suldal var 88,89 prosent av plassene på sykehjem skjermede og tilpasset demente i fjor. Dette er bedre enn i de fleste kommuner i landet.

Fra 2020 har kommunene fått en lovpålagt plikt til å ha et dagaktivitetstilbud for hjemmeboende med demens. Av de kommunene som har rapportert tall for dette til Helsedirektoratet, er tendensen at 33,4 prosent av de hjemmeboende med demens har vedtak om dagtilbud. I Suldal har 58,33 prosent av hjemmeboende med demens dette tilbudet.

Nasjonalt har andelen saker i barnevernet som tar mer enn tre måneder å behandle, gått litt ned de siste årene. Den nasjonale tendensen viser at kommunene nå overholder den normale saksbehandlingsfristen i lovverket i 88,77 prosent av sakene. Andelen

fristbrudd er halvert på noen få år.

I Suldal behandles 93 prosent av sakene innenfor tre måneder. Dette er bedre enn de fleste kommunene i landet.

Suldal har ifølge statistikkene 4,8 barn per årsverk i de kommunale barnehagene.

Andelen av barn med minoritetsbakgrunn som går i barnehage, fortsetter å øke nasjonalt. I 2021 var andelen oppe i 86,9 prosent.

I Suldal går 86,1 prosent av barna med minoritetsbakgrunn i barnehage, ifølge tallene. Ulike telletidspunkt for barn i barnehage og antall minoritetsspråklige barn er en marginal feilkilde.

I 2018 introduserte vi tre nye nøkkeltall for utslipp av klimagasser i Kommunebarometeret. Tallene viser at utslippene i alle tre kategorier har gått tydelig tilbake de siste årene.

Suldal slipper ut 14 285,28 kilo klimagasser per innbygger (målt i CO₂-ekvivalenter). Kommunens utslipp er en god del over de fleste andre kommunene i landet.

Kommunal Rapport korrigerer netto driftsresultat for å vurdere driftsøkonomien. Nytt for to år siden var at en del kommuner får inntekter fra Havbruksfondet. Denne utbetalingen er trukket fra for å gi et bedre bilde av den langsiktige, løpende driftssituasjonen.

Gjennomsnittlig prosentverdi for korrigert netto driftsresultat var 1,49 i 2020. For dette nøkkeltallet kan det imidlertid være viktigere å se på kommunens eget resultat enn hvordan den klarer seg mot resten av landet.

For Suldal var korrigert netto driftsresultat på 19,28 prosent i fjor. Det er bedre enn gjennomsnittskommunen.

Suldal har penger på disposisjonsfond, fondet var i fjor på 42,4 prosent av bruttoinntektene til kommunen. Dette er høyere enn de fleste kommunene i landet.

Investeringsnivået i Suldal var i fjor 13,09 prosent av brutto driftsinntekter for de fire siste år, og dette er under tendensen for landet.

Totalrangering

Topplisten

Plass	Knr	Kommune	Poengsum
1	1516	Ulstein	3,918
2	3049	Lier	3,905 4
3	3032	Gjerdrum	3,898 9
4	5035	Stjørdal	3,888 2
5	3801	Horten	3,886 1
6	5021	Oppdal	3,842 5
7	3006	Kongsberg	3,834 8
8	3021	Ås	3,827 3
9	4624	Bjørnafjorden	3,805 8
10	3413	Stange	3,801 5
11	3403	Hamar	3,801 3
12	4204	Kristiansand	3,800 7
13	3427	Tynset	3,799 4
14	4651	Stryn	3,797 4
15	4612	Sveio	3,789 2
16	1121	Time	3,786 2
17	1122	Gjesdal	3,785 2
18	3805	Larvik	3,784
19	3804	Sandefjord	3,782 1
20	1531	Sula	3,769 2
21	5031	Malvik	3,768 7
22	3024	Bærum	3,765 4
23	3053	Jevnaker	3,759
23	3446	Gran	3,759
25	1106	Haugesund	3,755 1
26	3813	Bamble	3,750 6
27	4205	Lindesnes	3,745 3
28	3803	Tønsberg	3,741 9
29	4215	Lillesand	3,738 5
30	3447	Søndre Land	3,736 3

Bunnlisten

Plass	Knr	Kommune	Poengsum
327	1845	Sørfold	2,604 8
328	5443	Båtsfjord	2,590 9
329	4637	Hyllestad	2,587 1
330	5426	Kåfjord	2,568 3
331	4619	Eidfjord	2,565 4
332	5413	Ibestad	2,563 9
333	1875	Hamarøy	2,516 8
334	5420	Dyrøy	2,494 2
335	5438	Lebesby	2,491 2
336	5440	Berlevåg	2,490 5
337	4629	Modalen	2,475 4
338	5434	Måsøy	2,417 8
339	5033	Tydal	2,414 2
340	4633	Fedje	2,402 5
341	5433	Hasvik	2,400 1
342	5043	Røyrvik	2,378 7
343	5442	Nesseby	2,373 9
344	1144	Kvitsøy	2,360 3
345	1857	Værøy	2,356 3
346	5432	Loppa	2,338 3
347	1815	Vega	2,331 3
348	1835	Træna	2,318 7
349	4636	Solund	2,294
350	5049	Flatanger	2,253 9
351	1816	Vevelstad	2,177 9
352	1856	Røst	2,167 2
353	5439	Gamvik	2,089 3
354	5052	Leka	2,085 8
355	1151	Utsira	1,992 5
356	1874	Moskenes	1,874 5

Tabeller

Kommunebarometeret bruker fire typer tall for å målsette kommunenes prestasjoner innenfor de ulike sektorene. Disse er:

- Nøkkeltall
- Karakter
- Poengsum
- Rangering

Nøkkeltall er beregnet med utgangspunkt i statistiske data fra en eller flere kilder. I noen tilfeller er nøkkeltallet hentet rett fra tabellene til for eksempel Statistisk sentralbyrå, men i de fleste tilfellene er de basert på utregninger som Kommunal Rapport har gjort. Utregningene og formlene for disse er publisert i egen PDF, som publiseres sammen med dette dokumentet. De øvrige tallene i Kommunebarometeret baserer seg på nøkkeltallene.

Karakter viser hvordan en gitt kommune ligger an i forhold til de andre kommunene. Karakteren 3,5 gis til kommuner med nøkkeltall som ligger på eller rundt landssnittet. Resten av kommunene fordeles

over og under midtpunktet. De 5 % beste får karakteren 6, mens de 5% dårligste får karakteren 1. Karakteren 1 er kvalitativt “dårligst” og 6 er “best”. Karakterberegningen tar således høyde for nøkkeltall som anses for å være omvendt proporsjonale med prestasjon og kvalitet – der høye nøkkeltall gir lave karakterer. Eksempler på dette kan være “legemiddelbruk per innbygger” og “andel elever på laveste prestasjonsnivå” fra nasjonale prøver.

Poengsum beregnes ut fra karakterene for hvert nøkkeltall, men vektet i tillegg slik at noen nøkkeltall får mer å si på totalresultatet enn andre. Vektingen er angitt som en prosentfaktor for hvert nøkkeltall. Vektingen er innrettet slik at de “tunge” tjenesteområdene får større uttelling i Kommunebarometeret enn de andre.

Rangering er hvilken plass en gitt kommune har i en liste sortert etter poengsum. Kommunene blir rangert innenfor hvert enkelt nøkkeltall, hver sektor og totalt. Kommunebarometeret bruker standard konkurranserangering. Vinneren av Kommunebarometeret er den kommunen som får førsteplass i totalrangeringen.

Grunnskole

- Suldal kommer på **193. plass** i denne sektoren i endelig **Kommunebarometer for 2022**
- Sektoren utgjør **20%** av den totale vekten i barometeret
- Vi har **19 nøkkeltall** for sektoren

De viktigste nøkkeltallene i sektoren er **avgangskarakterer og nasjonale prøver på 10. trinn** og **utdanningsnivået til lærerne**. Avgangskarakterene og nasjonale prøver har begge en vekt på 10 prosent av sektoren. De fire nøkkeltallene som tar for seg lærernes kompetanse, har en samlet vekt på 30 prosent av sektoren.

Nasjonalt har karakterene på 10. trinn økt jevnt og trutt de siste årene. I fjor lå landsnittet på 43,2 poeng. Fra 2014-15 ble også valgfag med i beregningsgrunnlaget. Det har bidratt til høyere karakterer på 10. trinn. Avgangskarakterene på 10. trinn i Suldal lå i fjor på 42,9 grunnskolepoeng.

I Suldal ligger 27,56 prosent av elevene på 5. trinn de siste fire årene på laveste mestringsnivå (av tre) på nasjonale prøver. På 8. trinn ligger 8,35 prosent av elevene på det nederste mestringsnivået (av fem nivåer). De beste kommunene ligger på 3,3 prosent. Gjennomsnittskommunen ligger på 9,84.

Fra 8. til 9. trinn vil normalt andelen elever på laveste mestringsnivå bli halvert fra 8. trinn. I Suldal har 5,76 prosent av elevene ligget på laveste nivå de siste årene. Andelen lærere som oppfyller kompetansekravene i norsk, engelsk og matematikk har økt nasjonalt de siste årene. I gjennomsnittskommunen oppfylte 81,88 prosent av norsklærerne, matematikklærerne og engelsklærerne kompetansekravene i barne- skoletrinnet i 2021.

I Suldal oppfyller 91,43 prosent av lærerne dette kravet.

På ungdomsskolen oppfyller 76,19 prosent av lærerne i matematikk, engelsk og norsk nye krav til fordypning i fagene for denne kommunen.

Ifølge Elevundersøkelsen sier 84 prosent av elevene på 7. trinn i Suldal at de trives godt. Landsgjennomsnittet ligger ifølge FHI på 88,0 prosent.

For tiendeklassingene var andelen elever som trives godt 73 prosent, noe som er en lavere andel enn for sjuendeklassingene.

I mange år økte andelen elever som fikk spesialundervisning på nasjonalt nivå, før det kom et par år med nedgang. På landsbasis får i gjennomsnitt 4,92 prosent av elevene på 1.-4. trinn spesialundervisning.

Andelen elever med spesialundervisning er vesentlig høyere på 10. trinn enn på 1. trinn. Andelen elever i småskolen i Suldal som fikk spesialundervisning i 2021, er 3,6 prosent, mot 4,76 prosent i 2020.

På 5.-7. trinn får 8,55 prosent av elevene i Suldal spesialundervisning, mot 9,22 prosent i gjennomsnitt for hele landet.

På ungdomsskolen får 8,12 prosent av elevene på 8.-10. trinn i Suldal spesialundervisning. Snittet for landet ligger her på 9,82 prosent.

Suldal kom på **193. plass** innen denne sektoren.

Ti beste innen grunnskole (ujustert i parentes)

Plass	Kommune	Poengsum
1 (1)	3427 Tynset	0,953 (0,957)
2 (3)	3403 Hamar	0,922 (0,927)
3 (8)	3038 Hole	0,917 (0,898)
4 (9)	1520 Ørsta	0,905 (0,886)
5 (4)	3440 Øyer	0,905 (0,924)
6 (9)	3023 Nesodden	0,905 (0,886)
7 (5)	3451 Nord-Aurdal	0,902 (0,922)
8 (11)	3413 Stange	0,902 (0,883)
9 (13)	1516 Ulstein	0,897 (0,879)
10 (6)	3024 Bærum	0,894 (0,912)

Rangering

	2017	2018	2019	2020	2021
GSK01 Snitt grunnskolepoeng, siste fire år	102	134	91	92	94
GSK02 Snitt grunnskolepoeng (10. trinn) siste år	112	179	24	94	114
GSK03 Andel elever som har fullført og bestått videregående innen fem år			57	34	155
GSK04 Andel elever på laveste mestringsnivå, 5. trinn, snitt siste fire år ¹	24	57	123	150	163
GSK05 Andel elever på laveste mestringsnivå, 8. trinn, snitt siste fire år ¹	152	133	157	128	81
GSK06 Andel elever på laveste mestringsnivå, 9. trinn, snitt siste fire år ¹	159	142	68	158	139
GSK07 Andel lærere med kompetanse til å undervise i norsk, engelsk og matematikk, 1.-7. trinn	169	135	86	191	84
GSK08 Andel lærere med kompetanse til å undervise i norsk, engelsk og matematikk, 8.-10. trinn	273	300	314	313	241
GSK09 Andel lærere som oppfyller kravene til undervisning, 1.-7. trinn	283	303	214	309	336
GSK10 Andel lærere som oppfyller kravene til undervisning, 8.-10. trinn	1	1	1	301	324
GSK11 Trivsel, 7. trinn, snitt siste fem år	299	240	139	168	220
GSK12 Trivsel, 10. trinn, snitt siste fem år	302	202	267	285	303
GSK13 Fysisk aktivitet, 5.-7. trinn	252	198	121	198	75
GSK14 Andel elever med spesialundervisning 1.-4. trinn, snitt siste fire år	181	176	157	109	49
GSK15 Andel elever med spesialundervisning 5.-7. trinn, snitt siste fire år	246	209	187	151	104
GSK16 Andel elever med spesialundervisning 8.-10. trinn, snitt siste fire år	173	155	130	115	77
GSK17 Andel elever som får leksehjelp, 1.-4. trinn	84	178	198	221	155
GSK18 Andel elever som får leksehjelp, 5.-7. trinn	176	165	186	241	240
GSK19 Andel elever som får leksehjelp, 8.-10. trinn	188	195	199	113	94

¹For mindre kommuner med lavt elevtall vil deler av grunnlagsdataene for dette nøkkeltallet kunne være sladdet av Utdanningsdirektoratet. Snittet omfatter i så fall bare data for årene som er gjort tilgjengelig.

Karakter

	2017	2018	2019	2020	2021
GSK01 Snitt grunnskolepoeng, siste fire år	3.77	3.67	3.86	3.87	3.77
GSK02 Snitt grunnskolepoeng (10. trinn) siste år	3.76	3.4	4.45	3.86	3.71
GSK03 Andel elever som har fullført og bestått videregående innen fem år			4.46	4.5	3.72
GSK04 Andel elever på laveste mestringsnivå, 5. trinn, snitt siste fire år ²	4.8	4.62	4	3.75	3.66
GSK05 Andel elever på laveste mestringsnivå, 8. trinn, snitt siste fire år ²	3.42	3.53	3.39	3.63	4.07
GSK06 Andel elever på laveste mestringsnivå, 9. trinn, snitt siste fire år ²	3.42	3.47	4.31	3.42	3.65
GSK07 Andel lærere med kompetanse til å undervise i norsk, engelsk og matematikk, 1.-7. trinn	3.43	3.89	4.37	3.46	4.82
GSK08 Andel lærere med kompetanse til å undervise i norsk, engelsk og matematikk, 8.-10. trinn	2.76	2.32	2.39	2	3.07
GSK09 Andel lærere som oppfyller kravene til undervisning, 1.-7. trinn	3.13	3.04	3.69	2.57	1.75
GSK10 Andel lærere som oppfyller kravene til undervisning, 8.-10. trinn	6	6	6	2.73	2.19
GSK11 Trivsel, 7. trinn, snitt siste fem år	2.54	3.26	3.84	3.56	3.39
GSK12 Trivsel, 10. trinn, snitt siste fem år	2.71	3.49	3.12	3.08	2.91
GSK13 Fysisk aktivitet, 5.-7. trinn	2.57	2.28	3.44	2.12	3.55
GSK14 Andel elever med spesialundervisning 1.-4. trinn, snitt siste fire år	3.43	3.48	3.76	4.38	5.35
GSK15 Andel elever med spesialundervisning 5.-7. trinn, snitt siste fire år	3.31	3.44	3.55	4.03	4.51
GSK16 Andel elever med spesialundervisning 8.-10. trinn, snitt siste fire år	3.66	3.8	3.91	4.36	4.9
GSK17 Andel elever som får leksehjelp, 1.-4. trinn	3.86	2.62	2.2	1.82	2.94
GSK18 Andel elever som får leksehjelp, 5.-7. trinn	3.03	3.11	2.75	2.09	2.16
GSK19 Andel elever som får leksehjelp, 8.-10. trinn	1	1	1	2.47	3.11

²For mindre kommuner med lavt elevtall vil deler av grunnlagsdataene for dette nøkkeltallet kunne være sladdet av Utdanningsdirektoratet. Snittet omfatter i så fall bare data for årene som er gjort tilgjengelig.

Nøkkeltall

	2017	2018	2019	2020	2021
GSK01 Snitt grunnskolepoeng, siste fire år	41.3	41.23 ↓	41.85 ↑	42.5 ↑	42.9 ↑
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 2% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	40.69	40.85	41.09	41.67	42.08
GSK02 Snitt grunnskolepoeng (10. trinn) siste år	41.7	41 ↓	43.7 ↑	43.6 ↓	43.3 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	41.09	41.3	41.42	42.7	42.71
GSK03 Andel elever som har fullført og bestått videregående innen fem år			83.05	86.36 ↑	80 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→			75.98	77.23	78.1
GSK04 Andel elever på laveste mestringsnivå, 5. trinn, snitt siste fire år ³	20.49	22.75 ↑	25.81 ↑	26.94 ↑	27.56 ↑
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	28.86	28.86	28.42	28.3	28.4
GSK05 Andel elever på laveste mestringsnivå, 8. trinn, snitt siste fire år ³	10.55	9.86 ↓	10.59 ↑	9.67 ↓	8.35 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	10.02	9.93	10	10.02	9.84
GSK06 Andel elever på laveste mestringsnivå, 9. trinn, snitt siste fire år ³	6.32	6.05 ↓	4.72 ↓	6.25 ↑	5.76 ↓
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 2% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	5.91	5.91	5.92	5.89	5.96
GSK07 Andel lærere med kompetanse til å undervise i norsk, engelsk og matematikk, 1.-7. trinn	69.74	77.42 ↑	84.85 ↑	79.03 ↓	91.43 ↑
Vekt i sektor: 7.5%, vekt totalt: 1.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	71.87	73.27	76.72	79.36	81.88
GSK08 Andel lærere med kompetanse til å undervise i norsk, engelsk og matematikk, 8.-10. trinn	50	50	52.63 ↑	57.14 ↑	76.19 ↑
Vekt i sektor: 7.5%, vekt totalt: 1.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	67.3	72.42	75.32	77.75	81.11
GSK09 Andel lærere som oppfyller kravene til undervisning, 1.-7. trinn	88.67	85.66 ↓	94.76 ↑	89.69 ↓	85.17 ↓
Vekt i sektor: 7.5%, vekt totalt: 1.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	93.78	93.67	94.32	95.29	94.79
GSK10 Andel lærere som oppfyller kravene til undervisning, 8.-10. trinn	100	100	100	93.66 ↓	90.95 ↓
Vekt i sektor: 7.5%, vekt totalt: 1.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	95.3	95.43	96.47	97.03	96.66
GSK11 Trivsel, 7. trinn, snitt siste fem år	80	86 ↑	89 ↑	87 ↓	84 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	89.3	88.79	87.76	86.75	85.75
GSK12 Trivsel, 10. trinn, snitt siste fem år	77	83 ↑	79 ↓	75 ↓	73 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	83.49	83.16	83.07	81.85	81.71
GSK13 Fysisk aktivitet, 5.-7. trinn	77	85 ↑	94 ↑	85 ↓	105 ↑
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	96.65	96.37	94.5	94.83	96.97
GSK14 Andel elever med spesialundervisning 1.-4. trinn, snitt siste fire år	6.68	6.45 ↓	5.57 ↓	4.76 ↓	3.6 ↓
Vekt i sektor: 2.5%, vekt totalt: 0.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	6.31	6.35	6.1	6.13	6.17
GSK15 Andel elever med spesialundervisning 5.-7. trinn, snitt siste fire år	12.46	11.28 ↓	10.36 ↓	9.54 ↓	8.55 ↓
Vekt i sektor: 2.5%, vekt totalt: 0.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	10.76	10.75	10.5	10.56	10.57
GSK16 Andel elever med spesialundervisning 8.-10. trinn, snitt siste fire år	11.03	10.67 ↓	9.86 ↓	9.2 ↓	8.12 ↓
Vekt i sektor: 2.5%, vekt totalt: 0.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	11.51	11.55	11.19	11.12	11.12
GSK17 Andel elever som får leksehjelp, 1.-4. trinn	34.84	14.9 ↓	11.22 ↓	6.93 ↓	15.98 ↑
Vekt i sektor: 2.5%, vekt totalt: 0.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	24.01	22.76	23.11	21.13	20.62
GSK18 Andel elever som får leksehjelp, 5.-7. trinn	25.31	27.1 ↑	22.99 ↓	13.77 ↓	14.94 ↑
Vekt i sektor: 2.5%, vekt totalt: 0.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	31.2	31.96	32.4	31.07	32.04
GSK19 Andel elever som får leksehjelp, 8.-10. trinn	0	0	0	6.62 ↑	10.39 ↑
Vekt i sektor: 2.5%, vekt totalt: 0.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	11.2	12.12	11.86	11.19	12.31

³For mindre kommuner med lavt elevtall vil deler av grunnlagsdataene for dette nøkkeltallet kunne være sladdet av Utdanningsdirektoratet. Snittet omfatter i så fall bare data for årene som er gjort tilgjengelig.

MERK: Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi er ikke et statistisk landsgjennomsnitt, men snittet av de aggregerte nøkkeltallene

↑↓ = endring siden året før, forverring   ↑↓ = endring siden året før, forbedring

Pleie og omsorg

- **Suldal kommer på 13. plass i denne sektoren i endelig Kommunebarometer for 2022**
- **Sektoren utgjør 20% av den totale vekten i barometeret**
- **Vi har 19 nøkkeltall for sektoren**

Sektoren har en vekt på 20 prosent i Kommunebarometeret. De viktigste nøkkeltallene er **andel ansatte med fagutdanning, andelen av beboere med omfattende bistandsbehov og andel plasser i sykehjem i skjermet enhet**. Disse tre nøkkeltallene har en vekt på 10 prosent hver i barometeret.

I 2020 fikk kommunene en lovpålagt plikt til å ha et dagaktivitetstilbud for hjemmeboende med demens.

I Suldal har 58,33 prosent av hjemmeboende med demens vedtak om dagtilbud.

Forutsatt at kommunen har gode tilbud på lavere trinn i omsorgstrappa, bør de fleste som bor på sykehjem ha omfattende bistandsbehov. I Suldal har 75,86 prosent av beboerne på sykehjem et omfattende pleiebehov.

I Suldal har 84,5 prosent av de ansatte fagutdanning. I de beste kommunene er andelen 95,2 prosent.

Det er anslått nasjonalt at fire av fem over 80 år på sykehjem har en grad av demens.

I Suldal tilsvarer antall plasser i skjermet enhet for demente 88,89 prosent av antall innbyggere over 80 år som faktisk bor på sykehjem.

I forhold til andre kommuner kommer Suldal greit ut på dette nøkkeltallet.

God tilgang på korttidsplasser på sykehjem er positivt, blant annet for å gi avlastning til pårørende til hjemmeboende brukere. I Suldal er andelen 23,2.

Tiden med lege og fysioterapeut per sykehjemsbeboer økte i koronaåret 2020.

I Suldal fikk beboerne i snitt 46,8 minutter med lege i uka i fjor.

Snittet per beboer på sykehjem i Suldal er nå på 22,2 minutter i uka med fysioterapeut. Den aller beste kommunen, Nesbyen, ligger til sammenligning på hele 396 minutter med fysioterapeut ukentlig (!).

I Suldal er 100 prosent av sykehjemsplassene regnet som moderne enerom. Det gir kommunen en høy skår på dette nøkkeltallet i forhold til andre kommuner.

Her er det for øvrig viktig å merke seg at kjøp av plasser i andre kommuner kan utgjøre en vesentlig feilkilde hos de kommunene der dette gjelder.

Antall trygghetsalarm-brukere måles mot antall hjemmeboende eldre over 80.

Målt mot hvor mange over 80 år som bor hjemme, er andelen registrerte trygghetsalarmer i kommunen 37,95 prosent, blant de over 80.

De ti siste årene har det blitt langt flere geriatriske sykepleiere i kommunene.

I Suldal er det 18,78 årsverk med geriatrisk sykepleier per 1000 innbyggere over 80 år. Til sammenligning ligger de beste kommunene helt oppe på 40-tallet.

Kommunen ligger med dette godt an på dette nøkkeltallet.

Suldal kom på **13. plass** innen denne sektoren.

Ti beste innen pleie og omsorg (ujustert i parentes)

Plass	Kommune	Poengsum
1 (1)	3430 Os	0,854 (0,878)
2 (4)	3447 Søndre Land	0,848 (0,828)
3 (3)	5053 Inderøy	0,829 (0,831)
4 (2)	4623 Samnanger	0,828 (0,851)
5 (5)	1516 Ulstein	0,826 (0,809)
6 (10)	1532 Giske	0,811 (0,796)
7 (11)	4225 Lyngdal	0,808 (0,795)
8 (7)	4205 Lindesnes	0,807 (0,804)
9 (20)	3442 Østre Toten	0,793 (0,775)
10 (23)	3047 Modum	0,787 (0,768)

Rangering

	2017	2018	2019	2020	2021
PO01 Andelen av ansatte (brukerrettete årsverk) som har fagutdanning	77	34	26	34	38
PO02 Andel av beboere i institusjon totalt med omfattende bistandsbehov	170	264	122	44	255
PO03 Andel plasser i skjermet enhet, målt mot beboere på sykehjem over 80 år	39	25	1	1	29
PO04 Andel av opphold på sykehjem som er korttidsopphold	141	202	174	88	56
PO05 Tid med lege på sykehjem, minutter pr. uke	1	1	1	1	65
PO06 Tid med fysioterapeut på sykehjem, minutter pr. uke	166	155	134	74	183
PO07 Andel brukertilpasset enerom på sykehjem med bad/wc	1	2	1	1	1
PO08 Andel personer med demens som har tilbud om dagaktivitet				56	1
PO09 Rehabilitering plasser mot innbyggere 67 år og over	270	230	267	272	289
PO10 Hjemmesykepleie gjennomsnittlig antall timer i uka	117	114	170	149	180
PO11 Andel vedtak om hjemmetjenester som iverksettes innen 15 dager	1	1	1	1	1
PO12 Døgn på sykehus for utskrivningsklare pasienter pr. 10.000 innbyggere				37	90
PO13 Andel trygghetsalarmer blant hjemmeboende 80-90-åringer	186	200	169		100
PO14 Årsverk av ergoterapeut per 1000 innbyggere over 80 år	128	131	43	52	57
PO15 Årsverk av geriatrisk sykepleier per 1000 innbyggere over 80 år	39	47	34	32	42
PO16 Mottakere av matombringning, gruppa over 80 år som ikke bor på institusjon	32	1	1	37	29
PO17 Andel som fullt ut får dekket opplevd behov for bistand til å delta i arbeid og studier	237	236	119	34	82
PO18 Andel som fullt ut får dekket opplevd behov for bistand til å delta i fritidsaktiviteter	285	288	275	303	293
PO19 Mottakere av BPA, støttekontakt og omsorgslønn per 1.000 innbyggere	292	290	287	288	291

Karakterer

	2017	2018	2019	2020	2021
PO01 Andelen av ansatte (brukerrettete årsverk) som har fagutdanning	4.17	4.61	4.43	4.37	4.42
PO02 Andel av beboere i institusjon totalt med omfattende bistandsbehov	3.56	2.99	3.8	4.36	2.94
PO03 Andel plasser i skjermet enhet, målt mot beboere på sykehjem over 80 år	3.87	3.99	6	6	4.64
PO04 Andel av opphold på sykehjem som er korttidsopphold	3.36	2.84	3.1	3.57	3.67
PO05 Tid med lege på sykehjem, minutter pr. uke	6	6	6	6	3.69
PO06 Tid med fysioterapeut på sykehjem, minutter pr. uke	3.18	3.18	3.31	3.56	2.76
PO07 Andel brukertilpasset enerom på sykehjem med bad/wc	6	5.18	6	6	6
PO08 Andel personer med demens som har tilbud om dagaktivitet				3.75	6
PO09 Rehabilitering plasser mot innbyggere 67 år og over	1.46	2.19	1.49	1.67	1.52
PO10 Hjemmesykepleie gjennomsnittlig antall timer i uka	3.52	3.51	2.92	3.34	2.83
PO11 Andel vedtak om hjemmetjenester som iverksettes innen 15 dager	6	6	6	6	6
PO12 Døgn på sykehus for utskrivningsklare pasienter pr. 10.000 innbyggere				5.72	5.67
PO13 Andel trygghetsalarmer blant hjemmeboende 80-90-åringer	3.49	3.33	3.83		3.85
PO14 Årsverk av ergoterapeut per 1000 innbyggere over 80 år	2.58	2.52	3.8	3.71	3.77
PO15 Årsverk av geriatrisk sykepleier per 1000 innbyggere over 80 år	3.76	3.67	3.73	3.83	3.96
PO16 Mottakere av matombringning, gruppa over 80 år som ikke bor på institusjon	4.55	6	6	4.58	4.7
PO17 Andel som fullt ut får dekket opplevd behov for bistand til å delta i arbeid og studier	2.95	2.85	3.69	4.95	4.23
PO18 Andel som fullt ut får dekket opplevd behov for bistand til å delta i fritidsaktiviteter	1.77	1.92	2.34	2.26	2.32
PO19 Mottakere av BPA, støttekontakt og omsorgslønn per 1.000 innbyggere	2	2.07	2	2.21	2.19

Nøkkeltall

	2017	2018	2019	2020	2021
PO01 Andelen av ansatte (brukerrettede årsverk) som har fagutdanning	81.9	84.4 ↑	85.3 ↑	84.9 ↓	84.5 ↓
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 2% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	77.88	77.64	77.86	78.16	78.31
PO02 Andel av beboere i institusjon totalt med omfattende bistandsbehov	80	71.43 ↓	84.62 ↑	94.44 ↑	75.86 ↓
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 2% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	78.81	80.19	79.75	81.97	82.02
PO03 Andel plasser i skjermet enhet, målt mot beboere på sykehjem over 80 år	72.73	84.21 ↑	100 ↑	177.78 ↑	88.89 ↓
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 2% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	43.81	46.75	46.3	48.56	49.07
PO04 Andel av opphold på sykehjem som er korttidsopphold	16.57	14.17 ↓	15.91 ↑	19.51 ↑	23.2 ↑
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	17.53	17.99	18.7	17.04	17.76
PO05 Tid med lege på sykehjem, minutter pr. uke	67.8	80.4 ↑	78 ↓	87.6 ↑	46.8 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	31.31	33.04	32.85	34.69	35.36
PO06 Tid med fysioterapeut på sykehjem, minutter pr. uke	21.6	23.4 ↑	25.2 ↑	36 ↑	22.2 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	24.73	26.45	27.02	28.37	28.46
PO07 Andel brukertilpasset enerom på sykehjem med bad/wc	100	100	100	100	100
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	89.47	90.14	90.43	91.98	93.09
PO08 Andel personer med demens som har tilbud om dagaktivitet				43.75	58.33 ↑
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	36.32	37.13	37.76	30.02	33.4
PO09 Rehabilitering plasser mot innbyggere 67 år og over	1.48	2.89 ↑	1.44 ↓	1.4 ↓	1.34 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	5.4	5.46	5.08	4.7	4.97
PO10 Hjemmesykepleie gjennomsnittlig antall timer i uka	4.9	4.9	4.1 ↓	4.8 ↑	4.2 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	4.8	4.83	4.91	4.99	5
PO11 Andel vedtak om hjemmetjenester som iverksettes innen 15 dager	100	100	100	100	100
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	96.75	97.22	97.35	96.49	95.6
PO12 Døgn på sykehus for utskrivningsklare pasienter pr. 10.000 innbyggere				15.77	15.75 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	127.3	134.99	144.7	109.67	111.16
PO13 Andel trygghetsalærer blant hjemmeboende 80-90-åringere	31.79	30.46 ↓	30.85 ↑		37.95
Vekt i sektor: 2.5%, vekt totalt: 0.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	31.89	32.72	26.89	33.35	34.12
PO14 Årsverk av ergoterapeut per 1000 innbyggere over 80 år	3.46	3.43 ↓	8.33 ↑	7.59 ↓	8.22 ↑
Vekt i sektor: 2.5%, vekt totalt: 0.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	5.44	5.6	5.45	5.37	5.63
PO15 Årsverk av geriatrisk sykepleier per 1000 innbyggere over 80 år	18.43	16.67 ↓	19.61 ↑	19.7 ↑	18.78 ↓
Vekt i sektor: 2.5%, vekt totalt: 0.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	11.51	11.8	11.47	11.1	10.83
PO16 Mottakere av matombringning, gruppa over 80 år som ikke bor på institusjon	50.77	58.88 ↑	56.91 ↓	48.97 ↓	50.26 ↑
Vekt i sektor: 2.5%, vekt totalt: 0.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	28.33	28.33	27.34	28.21	27.6
PO17 Andel som fullt ut får dekket opplevd behov for bistand til å delta i arbeid og studier	69.56	70.83 ↑	80.95 ↑	91.3 ↑	85.71 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	79.22	79.49	79.4	79.3	79.85
PO18 Andel som fullt ut får dekket opplevd behov for bistand til å delta i fritidsaktiviteter	27.91	31.41 ↑	39.22 ↑	41.51 ↑	42.55 ↑
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	59.63	59.9	60.41	60.02	59.64
PO19 Mottakere av BPA, støttekontakt og omsorgslønn per 1.000 innbyggere	5.71	5.98 ↑	6.06 ↑	6.31 ↑	6.04 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	11.73	11.69	11.76	11.17	10.97

MERK: Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi er ikke et statistisk landsgjennomsnitt, men snittet av de aggregerte nøkkeltallene

↑ ↓ = endring siden året før, forverring   ↑ ↓ = endring siden året før, forbedring

Barnevern

- Suldal kommer på **122. plass** i denne sektoren i endelig Kommunebarometer for 2022
- Sektoren utgjør **10%** av den totale vekten i barometeret
- Vi har **13 nøkkeltall** for sektoren

Nøkkeltallene for **andel barn i barnevernet** og **andel undersøkelser gjennomført innenfor tre måneder** er de tyngste for sektoren. Hver har en vekt på 15 prosent. **Andel barn i institusjon** og **fagutdannet per 1000 barn** har begge en vekt på 10 prosent av sektoren.

Den eneste datakilden for nøkkeltallene i barnevernsektoren er SSB.

Andelen barn i barnevernet er justert for behovet slik det er definert i kostnadsnøkkelen i inntektssystemet. I barometeret er det positivt at andelen er lav.

Man kunne også argumentert for at lav andel kan indikere at barnevernet ikke er nok involvert. Likevel må det i utgangspunktet regnes for å være positivt når barn ikke er omfattet av tiltak i barnevernets regi.

Generelt er andelen fristbrudd redusert kraftig de siste årene. For Suldal sin del ble 93 prosent av undersøkelsene gjennomført innenfor 3 måneder i 2021.

I løpet av de fire siste årene sett under ett, behandles 92,5 prosent av sakene innenfor 3 måneder i kommunen. Til sammenligning ligger tilsvarende andel for de beste kommunene i landet på 100 prosent.

Av de 42 774 barn i landet som er på en eller annen form for barnevernstiltak, er 31,53 prosent (13 487 barn) plassert i institusjon eller fosterhjem. Nasjonalt har denne andelen vært stabil de siste årene.

Antall barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk er en alternativ måte å måle bemanningen på. I Suldal er tallet 10,6, mot 16,10 barnevernssaker per årsverk nasjonalt.

I landet samlet har 95,86 prosent av barna under omsorg en omsorgsplan. I Suldal har 100 prosent av barna som er omplassert, en omsorgsplan.

Målt over de siste fire årene har 81,48 prosent av barna under omsorg i Suldal hatt omsorgsplan.

Kommunene bruker mer penger på forebyggende tiltak for små barn, noe som i teorien kan redusere behovet for barnevernstiltak senere.

Korrigert for lønns- og prisvekst var disse utgiftene i Suldal på 16 548,39 kroner per barn under 5 år i fjor. Nasjonalt er tilsvarende sum 13 589,95 kroner.

Brakerundersøkelser er et viktig verktøy for å få et bilde av hvordan virksomheten oppfattes utenfra. Likevel er det få kommuner som oppgir at de har hatt brukerundersøkelser i barnevernet.

Suldal kom på **122. plass** innen barnevern.

Ti beste innen barnevern (ujustert i parentes)

Plass	Kommune	Poengsum
1 (1)	3029 Lørenskog	0,496 (0,491)
2 (4)	3803 Tønsberg	0,482 (0,468)
3 (2)	3813 Bamble	0,481 (0,480)
4 (5)	3804 Sandefjord	0,481 (0,466)
5 (3)	3021 Ås	0,479 (0,471)
6 (6)	3022 Frogn	0,47 (0,464)
7 (7)	3811 Færder	0,47 (0,461)
8 (8)	3033 Ullensaker	0,465 (0,455)
9 (9)	3031 Nittedal	0,46 (0,454)
10 (10)	4204 Kristiansand	0,453 (0,447)

Rangering

	2017	2018	2019	2020	2021
BV01 Andel barn i barnevernet, korrigert for behovet	14	24	25	39	97
BV02 Andel undersøkelser gjennomført innenfor 3 måneder	168	213	130	1	179
BV03 Andel undersøkelser gjennomført innenfor 3 måneder, 4-årsserie	210	212	156	135	140
BV04 Andel barn i institusjon og fosterhjem					
BV05 Andel barn i institusjon og fosterhjem, 4-årsserie					
BV06 Fagutdannet per 1000 barn	164	99	99	116	127
BV07 Antall barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk (f244)	32	17	4	18	54
BV08 Andel barn under omsorg som har omsorgsplan	202	1	1	1	1
BV09 Andel barn under omsorg som har tiltaksplan	111	242	1	1	201
BV10 Andel barn under omsorg som har omsorgsplan, snitt siste 4 år	95	103	129	154	1
BV11 Andel barn under omsorg som har tiltaksplan, snitt siste 4 år	67	138	137	122	162
BV12 Netto utgift forebygging per innbygger, 0-5 år	157	175	194	84	134
BV13 I hvor mange av de siste fire årene har kommunen oppgitt at den har hatt brukerundersøkelse i barnevernet?		92	90	85	176

Karakter

	2017	2018	2019	2020	2021
BV01 Andel barn i barnevernet, korrigert for behovet	5.55	5.17	4.97	5.24	4.41
BV02 Andel undersøkelser gjennomført innenfor 3 måneder	4.4	3.48	4.91	6	4.44
BV03 Andel undersøkelser gjennomført innenfor 3 måneder, 4-årsserie	3.77	3.75	4.47	4.51	4.56
BV04 Andel barn i institusjon og fosterhjem					
BV05 Andel barn i institusjon og fosterhjem, 4-årsserie					
BV06 Fagutdannet per 1000 barn	3.3	3.55	3.53	3.54	3.41
BV07 Antall barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk (f244)	4.8	5.4	5.41	5.76	5.24
BV08 Andel barn under omsorg som har omsorgsplan	3.26	6	6	6	6
BV09 Andel barn under omsorg som har tiltaksplan	4.36	3.36	6	6	3.11
BV10 Andel barn under omsorg som har omsorgsplan, snitt siste 4 år	5.72	5.71	5.7	5.65	6
BV11 Andel barn under omsorg som har tiltaksplan, snitt siste 4 år	5.45	4.8	4.77	4.85	4.45
BV12 Netto utgift forebygging per innbygger, 0-5 år	3.31	3.19	2.95	3.65	3.38
BV13 I hvor mange av de siste fire årene har kommunen oppgitt at den har hatt brukerundersøkelse i barnevernet?		3.58	3.59	3.56	1

Nøkkeltall

	2017	2018	2019	2020	2021
BV01 Andel barn i barnevernet, korrigert for behovet	1.96	2.37 ↑	2.35 ↓	2.74 ↑	3.4 ↑
Vekt i sektor: 15%, vekt totalt: 1.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	4.86	4.88	4.75	4.74	4.53
BV02 Andel undersøkelser gjennomført innenfor 3 måneder	89	84 ↓	93 ↑	100 ↑	93 ↓
Vekt i sektor: 15%, vekt totalt: 1.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	82.81	84.77	84	88.31	88.77
BV03 Andel undersøkelser gjennomført innenfor 3 måneder, 4-årsserie	80	81 ↑	88 ↑	91.5 ↑	92.5 ↑
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	77.62	78.9	80.38	85.77	87.02
BV04 Andel barn i institusjon og fosterhjem					
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	33.17	33.36	33.85	34.21	34.38
BV05 Andel barn i institusjon og fosterhjem, 4-årsserie					
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→		32.73	32.64	32.59	33.2
BV06 Fagutdannet per 1000 barn	4.73	5.86 ↑	6.08 ↑	6.34 ↑	6.4 ↑
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	5.14	5.51	5.86	6.17	6.51
BV07 Antall barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk (f244)	13.1	9.2 ↓	6.7 ↓	8.8 ↑	10.6 ↑
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	23.46	19.63	21.87	18.11	19.05
BV08 Andel barn under omsorg som har omsorgsplan	85.71	100 ↑	100	100	100
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	93.17	94.61	95.37	95.96	95.86
BV09 Andel barn under omsorg som har tiltaksplan	88.89	81.82 ↓	100 ↑	100	81.48 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	83.06	86.79	88.86	87.7	89.35
BV10 Andel barn under omsorg som har omsorgsplan, snitt siste 4 år	96.43	96.43	96.43	96.43	100 ↑
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	68.35	69.73	70.33	74.54	73.99
BV11 Andel barn under omsorg som har tiltaksplan, snitt siste 4 år	91.25	89.05 ↓	89.9 ↑	92.68 ↑	90.82 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	60.36	77.23	79.53	84.1	85.19
BV12 Netto utgift forebygging per innbygger, 0-5 år	10674.07	11017.86 ↑	11700.73 ↑	15794.68 ↑	16548.39 ↑
Vekt i sektor: 2.5%, vekt totalt: 0.3% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	11338.04	12132.4	13563.58	13930.17	16910.5
BV13 I hvor mange av de siste fire årene har kommunen oppgitt at den har hatt brukerundersøkelse i barnevernet?		1	1	1	0 ↓
Vekt i sektor: 2.5%, vekt totalt: 0.3% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→		0.9	0.88	0.93	1.01

MERK: Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi er ikke et statistisk landsgjennomsnitt, men snittet av de aggregerte nøkkeltallene

↑ ↓ = endring siden året før, forverring   ↑ ↓ = endring siden året før, forbedring

Barnehage

- **Suldal kommer på 296. plass i denne sektoren i endelig Kommunebarometer for 2022**
- **Sektoren utgjør 10% av den totale vekten i barometeret**
- **Vi har 13 nøkkeltall for sektoren**

De viktigste tallene i barnehagesektoren er **grunnbemanning per barn i kommunale barnehager, andelen kommunale barnehager som oppfyller pedagognormen, og andelen ansatte i kommunale barnehager som har pedagogisk utdanning.**

Disse nøkkeltallene har hver for seg en vekt på 15 prosent av sektoren, og utgjør altså til sammen 45 prosent av sektorens vekt.

Datakildene i denne sektoren er Utdanningsdirektoratet og SSB.

Hvis man ser på gjennomsnittet for hele landet, holdt bemanningen i **kommunale** barnehager seg på 5,6 barn per voksen i både 2020 og 2021.

For Suldal var tallet 4,8 barn per voksen i kommunale barnehager i fjor.

Barnehagenormen, som innebærer at barnehagene skal ha en grunnbemanning som tilsvarer minimum én ansatt per tre barn under tre år og én ansatt per seks barn over tre år, ble innført fra 1. august 2018.

Siden kommunene har det samlede ansvaret for å levere barnehagetjenester til innbyggerne, tar vi også med noen data for private barnehager, som egne nøkkeltall.

I 2018 innførte regjeringen nye utdanningskrav til personalet i barnehager. Andelen kommunale barnehager som oppfyller pedagognormen, uten dispensasjoner, var i fjor på 70,7 prosent. I Suldal oppfyller 37,5 prosent av de kommunale barnehagene pedagognormen (uten dispensasjon), ifølge tall fra Utdanningsdirektoratet.

37,8 prosent av de ansatte i de kommunale barnehagene i Suldal har pedagogisk utdanning.

Andelen menn ansatt i barnehager er stabilt, nasjonalt er tallet 12,3 prosent. Allerede i 1997 satte den daværende regjeringen et mål om å ha 20 prosent

menn i barnehagene. Målsettingen er senere fulgt opp i tre handlingsplaner, den siste i 2014. Andelen menn som jobber i barnehagene i Suldal er på 5,4 prosent. De beste ligger på 33,3 prosent menn.

Andelen av barn med minoritetsbakgrunn som går i barnehage, har økt mye de siste årene. Nasjonalt har andelen økt fra 79,3 i 2016 til 86,9 prosent i fjor. I Suldal går 86,1 prosent av barna med minoritetsbakgrunn i barnehage, ifølge tallene.

Stadig flere barn går i barnehager med mer enn 100 plasser, og i snitt har størrelsen økt med 20 prosent de siste 10 årene. Dette har skapt debatt: Klarer store enheter å ivareta barnehagens mange kvalitetsmål?

En gjennomsnittsbarnehage i Norge har nå 47,21 barn. Barnehagene i Suldal har ifølge statistikken 23,88 barn i snitt. Nasjonalt viser tallene at 91,32 prosent av alle barn i barnehagealder hadde plass i barnehagen i 2021. I Suldal har 88,43 prosent av barna barnehageplass. Suldal kom på **296. plass** innen denne sektoren.

Ti beste innen barnehage (ujustert i parentes)

Plass	Kommune	Poengsum
1 (1)	5041 Snåsa	0,44 (0,452)
2 (2)	3423 Stor-Elvdal	0,436 (0,444)
3 (9)	1511 Vanylven	0,43 (0,432)
4 (10)	1577 Volda	0,429 (0,426)
5 (6)	1824 Vefsn	0,428 (0,437)
6 (11)	4650 Gloppen	0,422 (0,423)
7 (19)	5054 Indre Fosen	0,422 (0,416)
8 (16)	3417 Grue	0,421 (0,419)
9 (11)	3427 Tynset	0,421 (0,423)
10 (5)	1851 Lødingen	0,418 (0,439)

Rangering

	2017	2018	2019	2020	2021
BH01 Antall barn per årsverk, kommunale barnehager	116	128	69	76	75
BH02 Antall barn per årsverk, private barnehager					
BH03 Andel kommunale barnehager som oppfyller pedagognormen	252	272	264	231	296
BH04 Andel private barnehager som oppfyller pedagognormen					
BH05 Andel ansatte i kommunale barnehager med pedagogisk utdanning	313	283	263	225	300
BH06 Andel ansatte i private barnehager med pedagogisk utdanning					
BH07 Andel ansatte som er menn, alle barnehager	284	295	237	251	297
BH08 Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage siste år	81	106	26	57	147
BH09 Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage siste fire år	192	168	75	51	65
BH10 Antall barn per barnehage	71	70	60	50	54
BH11 Leke- og oppholdsareal per barn i kommunale barnehager	193	199	169	164	164
BH12 Leke- og oppholdsareal per barn i private barnehager					
BH13 Andel 1-5-åringer med barnehageplass	46	48	260	278	245

Karakter

	2017	2018	2019	2020	2021
BH01 Antall barn per årsverk, kommunale barnehager	3.59	3.47	4.29	4.33	4.33
BH02 Antall barn per årsverk, private barnehager					
BH03 Andel kommunale barnehager som oppfyller pedagognormen	3.04	1.57	2.22	3.11	2.03
BH04 Andel private barnehager som oppfyller pedagognormen					
BH05 Andel ansatte i kommunale barnehager med pedagogisk utdanning	2.67	3.01	2.9	3.26	2.82
BH06 Andel ansatte i private barnehager med pedagogisk utdanning					
BH07 Andel ansatte som er menn, alle barnehager	1.93	1.92	2.56	2.42	2.11
BH08 Andel av minoritetspråklige barn som går i barnehage siste år	3.68	3.6	3.83	3.59	3.51
BH09 Andel av minoritetspråklige barn som går i barnehage siste fire år	3.54	3.56	3.67	3.67	3.64
BH10 Antall barn per barnehage	4.65	4.62	4.78	5.27	5.3
BH11 Leke- og oppholdsareal per barn i kommunale barnehager	2.58	2.64	2.83	2.82	2.75
BH12 Leke- og oppholdsareal per barn i private barnehager					
BH13 Andel 1-5-åringer med barnehageplass	3.78	3.66	3.14	2.71	3.16

Nøkkeltall

	2017	2018	2019	2020	2021
BH01 Antall barn per årsverk, kommunale barnehager	5.4	5.4	4.9 ↓	4.8 ↓	4.8
Vekt i sektor: 15%, vekt totalt: 1.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	5.56	5.38	5.32	5.25	5.25
BH02 Antall barn per årsverk, private barnehager					
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	5.91	5.73	5.56	5.54	5.55
BH03 Andel kommunale barnehager som oppfyller pedagognormen	62.5	12.5 ↓	37.5 ↑	62.5 ↑	37.5 ↓
Vekt i sektor: 15%, vekt totalt: 1.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	76.6	55.07	65.21	71.02	73.09
BH04 Andel private barnehager som oppfyller pedagognormen					
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	74.43	52.43	64.57	68.47	69.83
BH05 Andel ansatte i kommunale barnehager med pedagogisk utdanning	26.4	32.9 ↑	38.3 ↑	42.5 ↑	37.8 ↓
Vekt i sektor: 15%, vekt totalt: 1.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	39.47	40.99	42.37	43.93	43.67
BH06 Andel ansatte i private barnehager med pedagogisk utdanning					
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	39.32	42.56	43.2	43.17	43.64
BH07 Andel ansatte som er menn, alle barnehager	4.2	4.3 ↑	6.1 ↑	6.3 ↑	5.4 ↓
Vekt i sektor: 7.5%, vekt totalt: 0.8% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	9.23	9.25	8.88	9.13	9.42
BH08 Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage siste år	90	87.2 ↓	102 ↑	97.4 ↓	86.1 ↓
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	82.6	83.66	84.41	85.91	85.43
BH09 Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage siste fire år	78.27	80.5 ↑	89.32 ↑	94.15 ↑	93.17 ↓
Vekt i sektor: 7.5%, vekt totalt: 0.8% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	75.77	76.98	78.18	82.95	83.21
BH10 Antall barn per barnehage	27.5	27.25 ↓	25.5 ↓	24.12 ↓	23.88 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	40.75	40.46	39.98	40.33	40.29
BH11 Leke- og oppholdsareal per barn i kommunale barnehager	6.2	6.3 ↑	6.7 ↑	7.1 ↑	7.2 ↑
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	7.25	7.36	7.58	7.82	8.05
BH12 Leke- og oppholdsareal per barn i private barnehager					
Vekt i sektor: 2.5%, vekt totalt: 0.3% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	6.04	6.06	6.2	6.27	6.23
BH13 Andel 1-5-åringar med barnehageplass	96.92	94.37 ↓	85.71 ↓	85.4 ↓	88.43 ↑
Vekt i sektor: 2.5%, vekt totalt: 0.3% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	90.13	89.33	89.29	89.3	90.22

MERK: Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi er ikke et statistisk landsgjennomsnitt, men snittet av de aggregerte nøkkeltallene

↑ ↓ = endring siden året før, forverring   ↑ ↓ = endring siden året før, forbedring

Helse

- Suldal kommer på **308. plass** i denne sektoren i endelig **Kommunebarometer for 2022**
- Sektoren utgjør **7,5%** av den totale vekten i barometeret
- Vi har **14 nøkkeltall** for sektoren

De tyngste nøkkeltallene er **legedekning, dekning av helsesykepleier, skolehelse, hjemmebesøk og vaksinasjonsgrad**. Alle disse nøkkeltallene har hver seg en vekt på 10 prosent av sektoren.

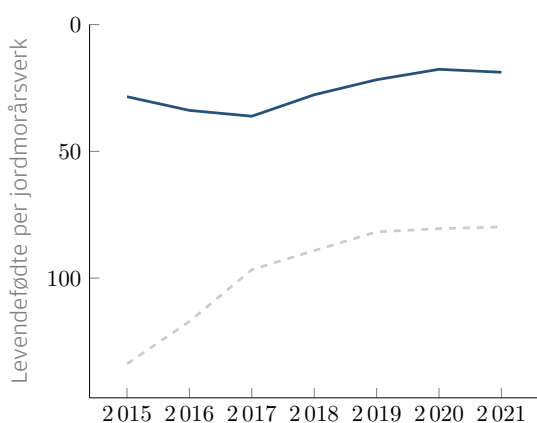
Datakildene våre i denne sektoren er SSB, Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet.

Suldal brukte 183,53 kroner per innbygger over 4 år til forebyggende helsearbeid i 2020.

Det store bildet er at det blir stadig flere helsesykepleiere og jordmødre i Kommune-Norge. Tallene våre tar forbehold om at det er riktig stillingskode som er ført i den såkalte Ameldingen, slik at årsverkene registreres riktig.

Antall jordmødre i Suldal kommune tilsvarer et omregnet tall på 531,25 per 10 000 fødte. Nøkkeltallet er blant de 5% beste.

Diagrammet viser utviklingen i hvordan antallet levendefødte barn fordeler seg på kommunens jordmorårsverk.

FIGUR 1: Endring i avtalte jordmorårsverk i Suldal kommune, målt ved antall levendefødte per jordmorårsverk. Utvikling over tid. Stiplet linje viser gjennomsnittet for alle kommunene. Y-aksen er invertert slik at økende jordmordekning gir stigende forløp.

I Suldal fikk 100 prosent av barna helseundersøkelse innen utgangen av 1. skoletrinn, mot 100 prosent året før.

Vaksinasjonsgraden for 2- og 9-åringene har stor betydning for kommunens rangering innenfor helsesektoren. I Kommune-Norge varierte vaksinasjonsgraden mellom 67,4 prosent og 99 prosent for 2-åringene, og mellom 83,9 prosent og 99,4 prosent for 9-åringene i 2020.

I Suldal er det ledig plass på 0 prosent av fastlegelistene. Kommunen ligger dårlig an på dette nøkkeltallet i forhold til andre kommuner.

Målt mot folketallet er det 20,74 psykiatriske sykepleiere per 10 000 innbyggere i Suldal kommune.

Totalt sett for helsesektoren kom Suldal kommune på **308. plass** i årets Kommunebarometer.

Ti beste innen helse (ujustert i parentes)

Plass	Kommune	Poengsum
1 (1)	3043 Ål	0,339 (0,358)
2 (5)	5021 Oppdal	0,327 (0,336)
3 (15)	1516 Ulstein	0,326 (0,320)
4 (12)	3414 Nord-Odal	0,324 (0,323)
5 (22)	5032 Selbu	0,323 (0,317)
6 (7)	3440 Øyer	0,321 (0,328)
7 (3)	3438 Sør-Fron	0,32 (0,338)
8 (30)	3412 Løten	0,319 (0,313)
9 (19)	3419 Våler	0,319 (0,318)
10 (31)	3018 Våler	0,319 (0,312)

Rangering

	2017	2018	2019	2020	2021
HE01 Andel legeårsverk per 10000 innbyggere	51	62	88	80	65
HE02 Andel av fastlegelistene som er åpne	100	138	72	103	238
HE03 Andel av fastlegelistene som mangler lege	1	1	1	1	318
HE04 Andel ledige listeplasser	59	69	147	119	211
HE05 Andel helsesykepleier-årsverk per 10 000 innbyggere under fem år	280				
HE06 Årsverk av psykiatriske sykepleiere, per 10 000 innbyggere	100	98	101	98	93
HE07 Årsverk av jordmødre per 10 000 fødte	39	29	1	1	1
HE08 Antall sykehusopphold per 1000 innbyggere	150	170	111	129	223
HE09 Andel med fullført helseundersøkelse innen 1. skoleår	1	1	173	1	1
HE10 Andel fødte med hjemmebesøk innen 14 dager	1	168	1	1	1
HE11 Vaksine, 2-åringer					
HE12 Vaksine, 9-åringer	27	22	1		
HE13 Legemiddelbruk per 10000 innbyggere	46	63	72	65	50
HE14 Netto utgifter til forebygging per innbygger over 4 år		168	174	201	236

Karakter

	2017	2018	2019	2020	2021
HE01 Andel legeårsverk per 10000 innbyggere	4.03	3.98	3.76	3.69	3.97
HE02 Andel av fastlegelistene som er åpne	4.44	3.47	4.47	3.9	1
HE03 Andel av fastlegelistene som mangler lege	6	6	6	6	1
HE04 Andel ledige listeplasser	3.8	3.7	2.76	3.2	1.24
HE05 Andel helsesykepleier-årsverk per 10 000 innbyggere under fem år	1.93				
HE06 Årsverk av psykiatriske sykepleiere, per 10 000 innbyggere	2.81	2.8	2.87	2.9	2.94
HE07 Årsverk av jordmødre per 10 000 fødte	3.57	3.67	6	6	6
HE08 Antall sykehusopphold per 1000 innbyggere	3.75	3.63	4.3	4.27	3.35
HE09 Andel med fullført helseundersøkelse innen 1. skoleår	6	6	4.33	6	6
HE10 Andel fødte med hjemmebesøk innen 14 dager	6	4.28	6	6	6
HE11 Vaksine, 2-åringer					
HE12 Vaksine, 9-åringer	5.14	5.29	6		
HE13 Legemiddelbruk per 10000 innbyggere	4.87	4.53	4.42	4.44	4.68
HE14 Netto utgifter til forebygging per innbygger over 4 år		3.01	3.03	2.84	2.45

Nøkkeltall

	2017	2018	2019	2020	2021	
HE01 Andel legeårsverk per 10000 innbyggere	18.7	18.2 ↓	16.8 ↓	17.3 ↑	18.8 ↑	
Vekt i sektor: 10.2%, vekt totalt: 0.8%	Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	13.99	14.21	14.58	14.69	15.07
HE02 Andel av fastlegelistene som er åpne	71.43	50 ↓	66.67 ↑	50 ↓	0 ↓	
Vekt i sektor: 5.2%, vekt totalt: 0.4%	Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	54.29	50.71	45.55	40.54	32.59
HE03 Andel av fastlegelistene som mangler lege	0	0	0	0	50 ↑	
Vekt i sektor: 5.2%, vekt totalt: 0.4%	Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	4.13	5.71	6.98	10.86	10.99
HE04 Andel ledige listeplasser	18.36	15.44 ↓	6.56 ↓	7.32 ↑	0.72 ↓	
Vekt i sektor: 5.2%, vekt totalt: 0.4%	Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	10.41	10.02	9.32	8.31	7.35
HE05 Andel helsepsykiatriske årsverk per 10 000 innbyggere under fem år	37.04					
Vekt i sektor: 10.2%, vekt totalt: 0.8%	Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	99.66	106.65	112.36	115.46	120.27
HE06 Årsverk av psykiatriske sykepleiere, per 10 000 innbyggere	20.24	20.52 ↑	20.82 ↑	20.77 ↓	20.74 ↓	
Vekt i sektor: 5.2%, vekt totalt: 0.4%	Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	27.91	28.42	27.79	27.28	26.66
HE07 Årsverk av jordmødre per 10 000 fødte	276.6	361.11 ↑	459.46 ↑	566.67 ↑	531.25 ↓	
Vekt i sektor: 5.2%, vekt totalt: 0.4%	Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	209.69	215.33	212.87	236.88	215.91
HE08 Antall sykehusopphold per 1000 innbyggere	168.18	111.46 ↓	151.82 ↑	136.17 ↓	159.62 ↑	
Vekt i sektor: 5.2%, vekt totalt: 0.4%	Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	174.25	113.66	170.75	146.57	154.99
HE09 Andel med fullført helseundersøkelse innen 1. skoleår	100	98.97 ↓	92 ↓	100 ↑	100	
Vekt i sektor: 7.7%, vekt totalt: 0.8%	Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	90.19	85.05	88.03	89.46	89.28
HE10 Andel fødte med hjemmebesøk innen 14 dager	100	94.44 ↓	100 ↑	100	100	
Vekt i sektor: 10.2%, vekt totalt: 0.8%	Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	90.92	91.9	92.24	84.15	88.19
HE11 Vaksine, 2-åringer						
Vekt i sektor: 10.2%, vekt totalt: 0.8%	Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	93.4	94.3	95.11	95.57	96.01
HE12 Vaksine, 9-åringer	97.4	97.9 ↑	98.5 ↑			
Vekt i sektor: 10.2%, vekt totalt: 0.8%	Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	94.34	94.88	95.51	95.98	96.5
HE13 Legemiddelbruk per 10000 innbyggere	6187	6333 ↑	6413 ↑	6399 ↓	6357 ↓	
Vekt i sektor: 5.2%, vekt totalt: 0.4%	Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	6599.17	6641.38	6689.74	6675.01	6690.48
HE14 Netto utgifter til forebygging per innbygger over 4 år		168.16	179.56 ↑	163.2 ↓	183.53 ↑	
Vekt i sektor: 5.2%, vekt totalt: 0.4%	Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→		232.76	246.36	273.46	361.13

MERK: Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi er ikke et statistisk landsgjennomsnitt, men snittet av de aggregerte nøkkeltallene

↑ ↓ = endring siden året før, forverring   ↑ ↓ = endring siden året før, forbedring

Sosialtjeneste

- Suldal kommer på **184. plass** i denne sektoren i endelig **Kommunebarometer for 2022**
- Sektoren utgjør **7,5%** av den totale vekten i barometeret
- Vi har **11 nøkkeltall** for sektoren

Stønadslengde for eldre mottakere, andel som er på stønad i over seks måneder og ti måneder, andelen som har sosialhjelp som hovedinntekt, andelen mottakere av kvalifiseringsstønad og årsverk til økonomisk rådgivning har alle en vekt på 10 prosent av sektoren.

Resten av nøkkeltallene har en vekt på mindre enn 10 prosent hver.

SSB er datakilde for alle nøkkeltallene i denne sektoren.

Nasjonalt er stønadslengden for unge mottakere på 4,5 måneder. I Suldal går unge mottakere gjennomsnittlig på sosialhjelp i 2,7 måneder.

I barometeret regnes kort stønadstid som bra. Det må være positivt at sosialhjelp er en midlertidig løsning på vei mot noe mer permanent.

Blant mottakere over 25 år er den gjennomsnittlige stønadstiden nasjonalt 5,4 måneder. For de over 25 år i kommunen er stønadstiden 4,8 måneder.

Når vi korrigerer for behovet, mottar 5,41 prosent av innbyggerne over 25 år i Suldal sosialhjelp. Tendensen for Kommune-Norge er 3,81 prosent.

29,87 prosent av dem som går på sosialhjelp i Norge, mottar den i mer enn 6 måneder, og 14,61 prosent får stønad i mer enn 10 måneder.

31,76 prosent av dem som går på sosialstønad i Suldal mottar den i minst 6 måneder.

Sosialstønad gis i over 10 måneder til 20 prosent av dem som mottar støtte.

Nasjonalt har 15,81 prosent av de med sosialhjelp dette som hovedinntekt.

Andelen mottakere i kommunen som har sosialhjelp som hovedinntekt er 8,24 prosent. I barometeret er lav verdi positivt.

På landsbasis ble 79,09 prosent av søknadene om kommunal bolig innfridd i fjor. Andelen har vært ganske stabil de siste ti årene.

I Suldal ble 74,36 prosent av søknadene om kommunal bolig innvilget i fjor.

Suldal kom på **184. plass** innen denne sektoren.

Ti beste innen sosialtjeneste (ujustert i parentes)

Plass	Kommune	Poengsum
1 (1)	1531 Sula	0,388 (0,375)
2 (2)	3448 Nordre Land	0,34 (0,343)
3 (3)	3435 Vågå	0,331 (0,341)
4 (6)	5032 Selbu	0,328 (0,322)
5 (7)	5027 Midtre Gauldal	0,325 (0,319)
6 (7)	4651 Stryn	0,324 (0,319)
7 (5)	1525 Stranda	0,323 (0,325)
8 (11)	1532 Giske	0,322 (0,316)
9 (7)	1820 Alstahaug	0,313 (0,319)
10 (19)	3053 Jevnaker	0,312 (0,304)

Rangering

	2017	2018	2019	2020	2021
SOS01 Snitt stønadslengde i antall måneder for mottakere av sosialhjelp, 18-24 år	79	113	135	190	44
SOS02 Snitt stønadslengde i antall måneder for mottakere av sosialhjelp, 25-66 år	170	129	122	203	202
SOS03 Andel 18-24 på sosialhjelp, korrigert	231	252	263	150	171
SOS04 Andel 25-66 på sosialhjelp, korrigert	278	293	281	330	288
SOS05 Andel sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp i 6 måneder eller mer	167	184	151	184	191
SOS06 Andel sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp i 10 måneder eller mer	120	57	91	166	215
SOS07 Andel av mottakerne som har sosialhjelp som hovedinntektskilde	220	239	25	52	26
SOS08 Mottakere av kvalifiseringsstønad, andel av dem som går over 6 mnd på sosialhjelp	72	110	112	125	
SOS09 Årsverk til økonomisk rådgivning per 1000 langtidsmottakere av stønad	151	137	64	79	75
SOS10 Andel søknader om kommunal bolig som blir innvilget	198	158	122	109	204
SOS11 Mottakere med individuell plan, målt mot mottakere som går mer enn 6 måneder på stønad					

Karakter

	2017	2018	2019	2020	2021
SOS01 Snitt stønadslengde i antall måneder for mottakere av sosialhjelp, 18-24 år	4.11	3.78	3.59	3.44	4.21
SOS02 Snitt stønadslengde i antall måneder for mottakere av sosialhjelp, 25-66 år	3.38	3.65	3.71	3.21	3.33
SOS03 Andel 18-24 på sosialhjelp, korrigert	3.29	3.13	2.98	3.66	3.51
SOS04 Andel 25-66 på sosialhjelp, korrigert	2.69	2.46	2.7	1	2.77
SOS05 Andel sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp i 6 måneder eller mer	3.43	3.33	3.59	3.29	3.33
SOS06 Andel sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp i 10 måneder eller mer	3.97	4.83	4.44	3.4	2.86
SOS07 Andel av mottakerne som har sosialhjelp som hovedinntektskilde	3.26	3.35	5.08	4.7	5.11
SOS08 Mottakere av kvalifiseringsstønad, andel av dem som går over 6 mnd på sosialhjelp	3.06	3.11	3.19	2.99	
SOS09 Årsverk til økonomisk rådgivning per 1000 langtidsmottakere av stønad	2.23	2.52	3.52	3.5	3.04
SOS10 Andel søknader om kommunal bolig som blir innvilget	3.36	3.96	4.52	4.89	3.35
SOS11 Mottakere med individuell plan, målt mot mottakere som går mer enn 6 måneder på stønad					

Nøkkeltall

	2017	2018	2019	2020	2021
SOS01 Snitt stønadslengde i antall måneder for mottakere av sosialhjelp, 18-24 år	3.2	3.6 ↑	3.9 ↑	4 ↑	2.7 ↓
Vekt i sektor: 15%, vekt totalt: 1.1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	3.91	3.92	4.01	3.82	3.76
SOS02 Snitt stønadslengde i antall måneder for mottakere av sosialhjelp, 25-66 år	4.6	4.4 ↓	4.4	4.7 ↑	4.8 ↑
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 0.8% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	4.48	4.6	4.64	4.44	4.39
SOS03 Andel 18-24 på sosialhjelp, korrigert	9.76	9.59 ↓	9.42 ↓	5.96 ↓	5.79 ↓
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 0.8% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	8.04	7.47	6.78	6.37	5.82
SOS04 Andel 25-66 på sosialhjelp, korrigert	7.2	7.45 ↑	6.7 ↓	6.75 ↑	5.41 ↓
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 0.8% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	4.72	4.75	4.59	4.09	3.81
SOS05 Andel sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp i 6 måneder eller mer	31.09	33.61 ↑	31.25 ↓	33.33 ↑	31.76 ↓
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 0.8% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	30.32	31.62	32.17	31.27	29.87
SOS06 Andel sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp i 10 måneder eller mer	12.61	9.24 ↓	11.61 ↑	16.67 ↑	20 ↑
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.4% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	15.03	16.15	16.16	15.96	14.61
SOS07 Andel av mottakerne som har sosialhjelp som hovedinntektskilde	13.45	15.13 ↑	7.14 ↓	9.8 ↑	8.24 ↓
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 0.8% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	11.69	12.68	13.85	14.69	15.81
SOS08 Mottakere av kvalifiseringsstønad, andel av dem som går over 6 mnd på sosialhjelp	16.22	12.5 ↓	14.29 ↑	14.71 ↑	
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 0.8% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	19.27	14.83	16.32	18.46	19.38
SOS09 Årsverk til økonomisk rådgivning per 1000 langtidsmottakere av stønad	13.51	15 ↑	28.57 ↑	29.41 ↑	37.04 ↑
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 0.8% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	27.38	24.71	25.54	29.2	45.46
SOS10 Andel søknader om kommunal bolig som blir innvilget	71.93	81.13 ↑	87.5 ↑	91.18 ↑	74.36 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.4% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	76.27	76.89	78.93	80.19	79.09
SOS11 Mottakere med individuell plan, målt mot mottakere som går mer enn 6 måneder på stønad					
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.4% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	22.34	21.27	19.5	9.09	8

MERK: Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi er ikke et statistisk landsgjennomsnitt, men snittet av de aggregerte nøkkeltallene

↑ ↓ = endring siden året før, forverring   ↑ ↓ = endring siden året før, forbedring

Kultur

- Suldal kommer på **47. plass** i denne sektoren i endelig **Kommunebarometer for 2022**
- Sektoren utgjør **2,5%** av den totale vekten i barometeret
- Vi har **11 nøkkeltall** for sektoren

De tre tyngste nøkkeltallene i kultursektoren er **netto driftsutgifter til aktivitetstilbud for barn og unge, netto driftsutgifter til idrett og idrettsanlegg per innbygger** og **antall ansatte kulturarbeidere i kommunen**. Til sammen har disse tre nøkkeltallene en vekt på 45 prosent av sektoren.

Datakildene er SSB og kulturindeksen til Telemarksforskning.⁴

Innbyggerne i Suldal avla i snitt 5,42 besøk hver på bibliotek, noe som er likt med svært mange andre kommuner i Norge.

I Suldal var det 0,51 kinobesøk per innbygger. Kommunen ligger rundt normalen i antallet kinobesøk, sammenlignet med andre kommuner.

Telemarksforskning setter sammen årlige oversikter over hvor mange kulturarbeidere det er i kommunene, både i privat og offentlig regi. For Suldal er sysselsettingen innen kultur 15,75 per 1 000 innbyggere.

Andelen av barn fra kommunen som faktisk går på musikk- og kulturskole er 25,87, ifølge tallene.

Norsk kulturindeks fra Telemarksforskning viser hvor

mange timer hver enkelt elev i kulturskolen får. I Suldal får elevene 30,02 timer med undervisning.

Suldal kom på **47. plass** innen denne sektoren.

⁴Tallene fra kulturindeksen er innhentet i 2019, men presenteres i kolonnen for 2020 i Kommunebarometeret.

Ti beste innen kultur (ujustert i parentes)

Plass	Kommune	Poengsum
1 (1)	4222 Bykle	0,125 (0,139)
2 (2)	1151 Utsira	0,114 (0,127)
3 (3)	4619 Eidfjord	0,107 (0,119)
4 (3)	3823 Fyresdal	0,107 (0,119)
5 (6)	5046 Høylandet	0,105 (0,109)
6 (5)	4221 Valle	0,103 (0,115)
7 (7)	5424 Lyngen	0,094 (0,102)
8 (17)	0301 Oslo	0,094 (0,096)
9 (8)	4641 Aurland	0,091 (0,101)
10 (14)	1826 Hattfjelldal	0,09 (0,097)

Rangering

	2017	2018	2019	2020	2021
KULO1 Besøk i folkebibliotek per innbygger	106	55	85	26	31
KULO2 Andel av voksne som er aktive lånere på biblioteket ⁵		22	325	19	79
KULO3 Utlån per innbygger	1	1	1	1	1
KULO4 Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud for barn og unge	42	83	97	115	99
KULO5 Netto driftsutgifter til idrett og idrettsanlegg per innbygger	25	1	1	1	19
KULO6 Kinobesøk per innbygger	99	92	85	73	130
KULO7 Ansatte kulturarbeidere i kommunen (fra Norsk Kulturindeks, Telemarksforskning), per 1000 innbygger ⁵		1	1	1	89
KULO8 Andel av elevene som går på kommunens musikk- og kulturskole	54	54	103	78	102
KULO9 Antall timer i kulturskolen, per elev ⁵		36	21	19	1
KULO10 Kommunale fritidssentre, årlige besøk per 1000 innbyggere 6-20 år	240	242	259	264	250
KULO11 Andel av kulturutgiftene som er overført til frivillige	227	258	266	295	276

⁵Tallene fra Telemarksforskning er fra året før

Karakter

	2017	2018	2019	2020	2021
KULO1 Besøk i folkebibliotek per innbygger	3.5	3.73	3.56	3.78	3.68
KULO2 Andel av voksne som er aktive lånere på biblioteket ⁶		4.09	1.35	3.69	2.77
KULO3 Utlån per innbygger	6	6	6	6	6
KULO4 Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud for barn og unge	3.78	3.71	3.61	3.52	3.55
KULO5 Netto driftsutgifter til idrett og idrettsanlegg per innbygger	3.99	6	6	6	4.1
KULO6 Kinobesøk per innbygger	3.54	3.62	3.65	3.83	3.01
KULO7 Ansatte kulturarbeidere i kommunen (fra Norsk Kulturindeks, Telemarksforskning), per 1000 innbygger ⁶		6	6	6	1.96
KULO8 Andel av elevene som går på kommunens musikk- og kulturskole	4.08	4.05	3.64	3.79	3.56
KULO9 Antall timer i kulturskolen, per elev ⁶		3.5	3.56	3.51	6
KULO10 Kommunale fritidssentre, årlige besøk per 1000 innbyggere 6-20 år	1.24	1.22	1.13	1.1	1.14
KULO11 Andel av kulturutgiftene som er overført til frivillige	2.68	2.28	3.06	1.72	1.99

⁶Tallene fra Telemarksforskning er fra året før

Nøkkeltall

	2017	2018	2019	2020	2021
KULO1 Besøk i folkebibliotek per innbygger	4.33	6.33 ↑	5.17 ↓	5.44 ↑	5.42 ↓
Vekt i sektor: 7.5%, vekt totalt: 0.2% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	4.3	4.47	4.56	2.86	3.27
KULO2 Andel av voksne som er aktive lånerne på biblioteket ⁷		22.76	2.7 ↓	21.42 ↑	20.24 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→		14.28	16.15	14.19	28.1
KULO3 Utlån per innbygger	7.1	6.65 ↓	7.59 ↑	5.88 ↓	7.78 ↑
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	3.48	3.32	3.31	2.55	2.83
KULO4 Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud for barn og unge	2132.54	1669.22 ↓	1568.7 ↓	1213.35 ↓	1435.58 ↑
Vekt i sektor: 15%, vekt totalt: 0.4% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	1211.19	1216.44	1236.59	1131.7	1257.46
KULO5 Netto driftsutgifter til idrett og idrettsanlegg per innbygger	1490.79	1983.37 ↑	2365.31 ↑	2667.46 ↑	2585.46 ↓
Vekt i sektor: 15%, vekt totalt: 0.4% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	751.82	805.27	910.35	935.96	996.74
KULO6 Kinobesøk per innbygger	1.47	1.63 ↑	1.48 ↓	0.83 ↓	0.51 ↓
Vekt i sektor: 2.5%, vekt totalt: 0.1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	1.39	1.41	1.23	0.58	0.63
KULO7 Ansatte kulturarbeidere i kommunen (fra Norsk Kulturindeks, Telemarksforskning), per 1000 innbygger ⁷		14.29	30.05 ↑	14.2 ↓	15.75 ↑
Vekt i sektor: 15%, vekt totalt: 0.4% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→		5.57	12.24	5.73	40.85
KULO8 Andel av elevene som går på kommunens musikk- og kulturskole	36.79	36.77 ↓	28.74 ↓	29.13 ↑	25.87 ↓
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 0.3% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	24.21	24.14	23.84	21.79	22.43
KULO9 Antall timer i kulturskolen, per elev ⁷		15.9	20.36 ↑	22.59 ↑	30.02 ↑
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→		15.93	16.21	19.46	16.65
KULO10 Kommunale fritidssentre, årlige besøk per 1000 innbyggere 6-20 år	98	101 ↑	58 ↓	43 ↓	83 ↑
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 0.3% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	996.73	977.14	1117.26	890.91	1364.58
KULO11 Andel av kulturutgiftene som er overført til frivillige	7.72	5.95 ↓	5.36 ↓	4.23 ↓	5.24 ↑
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 0.3% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	12.35	12.29	11.45	11.14	11.75

MERK: Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi er ikke et statistisk landsgjennomsnitt, men snittet av de aggregerte nøkkeltallene

↑ ↓ = endring siden året før, forverring   ↑ ↓ = endring siden året før, forbedring

⁷Tallene fra Telemarksforskning er fra året før

Miljø

- **Suldal kommer på 159. plass i denne sektoren i endelig Kommunebarometer for 2022**
- **Sektoren utgjør 2,5% av den totale vekten i barometeret**
- **Vi har 11 nøkkeltall for sektoren**

De norske klimautslippene skal ned med 50-55 prosent fra 1990-nivå innen 2030, ifølge Norges klimamål. Det er nødvendig for å oppfylle våre forpliktelser etter Paris-avtalen. Avtalens mål er å begrense den globale oppvarmingen til maksimalt 2 grader, helst 1,5 grader.

I 2020 var de samlede norske klimautslippene på 49,3 millioner tonn CO₂-ekvivalenter, ifølge Statistisk sentralbyrå. Til tross for en nedgang på 4,2 prosent fra 2019 til 2020, var utslippene i 2020 bare 3,5 prosent lavere enn i 1990.

Av de totale utslippene er 34,6 millioner tonn - vel 70 prosent - fordelt på kommunene gjennom Miljødirektoratets beregninger. Utslipp fra offshorevirksomheten og noen andre små kilder, er da holdt utenom. Merk at det er de kommunefordelte utslippstallene for 2020 vi benytter i denne utgaven av Kommunebarometeret.

Klimautslippene i Suldal var i 2021 på 14 285,28 kg per innbygger, mot 16 019,06 kg året før.

Utslippene per innbygger er verken spesielt høye eller lave, sammenlignet med andre kommuner. Men de må uansett kuttes for at Norge skal nå sine klimamål. Omstillingen til lavutslippssamfunnet vil berøre alle sektorer over hele landet. I Kommunebarometeret ønsker vi å premiere kommuner med energieffektive bygg. Dette måler vi gjennom antall kvadratmeter per innbygger, energiforbruk per bruker av kommunale bygg og energikostnader per kvadratmeter.

Antall kvadratmeter formålsbygg per innbygger gikk noe opp etter kommunereformen i 2020. Det nye landssnittet er på snaut 5,0 kvadratmeter. Fra 2020 til 2021 er det en marginal reduksjon. I de nasjonale tallene er det derfor lite som tyder på at de nye kommunene har kvittet seg med bygningsmasse i de gamle kommunene.

Energiforbruket per bruker av kommunale bygg gikk litt ned i 2020, før det i fjor gikk opp igjen til samme nivå som i 2019. Stengte skoler og idrettshaller, mer hjemmekontor og et redusert aktivitetsnivå generelt som følge av koronapandemien, har trolig påvirket disse tallene, særlig i 2020.

For kommunene sett under ett ser det altså ikke ut til at det har skjedd noen stor innsats for energioptimalisering de siste par årene. Det angrer kanskje flere på etter at strømprisen begynte å skyte i været i fjor høst, i alle fall i deler av landet.

Kommunenes energikostnader har svingt en god del fra år til år. Ifjor økte de uvanlig mye. Mens kommunene i snitt brukte 91 kroner per kvadratmeter kommunalt bygg i 2020, måtte de i 2021 ut med 142 kroner.

Suldal har større areal formålsbygg per innbygger enn snittet.

Kommunen har et temmelig høyt energiforbruk i sine bygg. Energikostnadene på 228 kr per kvadratmeter ligger godt over gjennomsnittet.

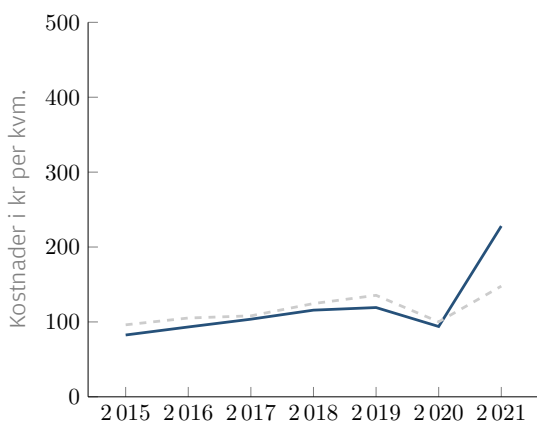
Andelen av husholdningsavfallet som ble levert til materialgjenvinning eller biogassproduksjon, har økt litt år for år. Økningen fortsatte også i fjor, andelen steg fra 41,1 prosent i 2020, til 43,2 prosent i 2021.

De 10 kommunene med den laveste avfallsmengden per årsinnbygger i 2021 vises i tabell 24.

Kommune	Avfallsmengde
5416 Bardu	243 kg
3050 Flesberg	267 kg
4225 Lyngdal	285 kg
4206 Farsund	286 kg
4640 Sogndal	294 kg
4644 Luster	295 kg
0301 Oslo	297 kg
4642 Lærdal	299 kg
4641 Aurland	300 kg
4639 Vik	303 kg

TABELL 24: Kommunene med lavest årlig volum husholdningsavfall per innbygger.

Dette ser altså ut til å gå i riktig retning, selv om andelen må økes kraftig framover for å oppfylle EUs rammedirektiv for avfall. Målet er at 55 prosent av

FIGUR 2: Den blå kurven i diagrammet over viser utviklingen i energikostnader per m² for kommunale formålsbygg i Suldal. Den stiplede kurven viser gjennomsnittet for alle kommunene SSB har tall for. Kronebeløpene er justert med kostnadsdeflator.

avfallet skal materialgjenvinnes innen 2025, 60 prosent innen 2030 og 65 prosent innen 2035. Ifølge EUs definisjon holder det ikke at avfallet leveres kildesortert, det må også faktisk materialgjenvinnes.

Suldal kommune samlet inn 395,9 kilo avfall per innbygger i fjor, noe som er under landssnittet.

43,8 prosent av husholdningsavfallet i Suldal ble levert til materialgjenvinning eller biogassproduksjon, noe som var ganske nær landssnittet på 43,2 prosent i 2022.

Figur 2 viser utviklingen i Suldal sammenlignet med gjennomsnittet for alle kommunene (stiplet linje).

Suldal kom på **159. plass** innen denne sektoren.

Ti beste innen miljø (ujustert i parentes)

Plass	Kommune	Poengsum
1 (1)	1121 Time	0,148 (0,145)
2 (5)	3805 Larvik	0,142 (0,137)
3 (3)	3001 Halden	0,142 (0,139)
4 (2)	0301 Oslo	0,141 (0,144)
5 (9)	3801 Horten	0,141 (0,136)
6 (9)	3048 Øvre Eiker	0,141 (0,136)
7 (5)	3802 Holmestrand	0,14 (0,137)
8 (5)	3047 Modum	0,14 (0,137)
9 (9)	3005 Drammen	0,14 (0,136)
10 (5)	1532 Giske	0,14 (0,137)

Rangering

	2017	2018	2019	2020	2021
MILO1 Energikostnader per kvm bygg	150	130	128	150	331
MILO2 Formålsbygg, areal per innbygger	281	276	277	276	279
MILO3 Energibruk per bruker, kommunale bygg	264	252	241	267	270
MILO4 Husholdningsavfall per årsinnbygger i kilo	310	304	280	130	102
MILO5 Andel husholdningsavfall levert til gjenvinning og biogassproduksjon	280	288	242	139	145
MILO6 Vannforbruk per tilknyttet innbygger (m3)	59	114	85	85	197
MILO7 Netto driftsutgifter til rekreasjon i tettsteder, per innbygger	1	1	1	1	1
MILO8 Jordbruksareal omdisponert siste fire år, per 1.000 dekar	37	32	37	1	1
MILO9 Utslipp av klimagasser per innbygger i CO2-ekvivalenter - alle utslipp ⁸	231	237	240	248	257
MILIO Utslipp av klimagasser per innbygger i CO2-ekvivalenter, oppvarming ⁸	129	128	165	197	223
MIL11 Utslipp av klimagasser per innbygger i CO2-ekvivalenter, avfall ⁸	248	249	248	261	252

⁸Data fra miljøregnskapet publiseres ett år på etterskudd. Tallene vi bruker er derfor fra året før.

Karakter

	2017	2018	2019	2020	2021
MILO1 Energikostnader per kvm bygg	3.67	3.73	3.81	3.83	1
MILO2 Formålsbygg, areal per innbygger	3.11	3.12	3.2	3.26	3.12
MILO3 Energibruk per bruker, kommunale bygg	3.41	3.33	3.4	3.37	3.36
MILO4 Husholdningsavfall per årsinnbygger i kilo	2.5	2.7	2.44	4	4.58
MILO5 Andel husholdningsavfall levert til gjenvinning og biogassproduksjon	2.72	2.15	2.89	3.67	3.78
MILO6 Vannforbruk per tilknyttet innbygger (m3)	4.61	3.97	4.46	4.31	3.44
MILO7 Netto driftsutgifter til rekreasjon i tettsteder, per innbygger	6	6	6	6	6
MILO8 Jordbruksareal omdisponert siste fire år, per 1.000 dekar	5.92	5.95	5.95	6	6
MILO9 Utslipp av klimagasser per innbygger i CO2-ekvivalenter - alle utslipp ⁹	3.67	3.54	3.5	3.46	3.47
MILIO Utslipp av klimagasser per innbygger i CO2-ekvivalenter, oppvarming ⁹	4.58	4.49	4.29	3.9	3.6
MIL11 Utslipp av klimagasser per innbygger i CO2-ekvivalenter, avfall ⁹	3.42	3.41	3.42	3.4	3.42

⁹Data fra miljøregnskapet publiseres ett år på etterskudd. Tallene vi bruker er derfor fra året før.

Nøkkeltall

	2017	2018	2019	2020	2021
MILO1 Energikostnader per kvm bygg	103.65	115.73 ↑	119.2 ↑	93.89 ↓	228 ↑
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 0.3% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	108.13	124.51	135.52	100.14	147.75
MILO2 Formålsbygg, areal per innbygger	9.29	9.3 ↑	9.44 ↑	9.7 ↑	9.69 ↓
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 0.3% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	6.91	6.89	6.97	7.36	7.3
MILO3 Energibruk per bruker, kommunale bygg	566	522 ↓	470 ↓	482 ↑	513 ↑
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 0.3% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	397.6	378.41	383.26	361.34	378.35
MILO4 Husholdningsavfall per årsinnbygger i kilo	537.5	520.2 ↓	501.8 ↓	433.9 ↓	395.9 ↓
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 0.3% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	428.32	429.71	434.42	465.09	455.73
MILO5 Andel husholdningsavfall levert til gjenvinning og biogassproduksjon	25.8	25.8	33.6 ↑	40.5 ↑	43.8 ↑
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 0.3% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	37.5	38.5	38.86	38.77	40.83
MILO6 Vannforbruk per tilknyttet innbygger (m3)	59.19	70.48 ↑	60.83 ↓	60.07 ↓	83.72 ↑
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 0.3% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	82.6	83.1	82.17	81.56	81.49
MILO7 Netto driftsutgifter til rekreasjon i tettsteder, per innbygger	740.36	818.48 ↑	1021.14 ↑	1098.91 ↑	1101.6 ↑
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 0.3% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	184.32	195.87	211.29	230.2	260.76
MILO8 Jordbruksareal omdisponert siste fire år, per 1.000 dekar	0.06	0.04 ↓	0.03 ↓	0 ↓	0
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 0.3% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	1.97	1.83	1.6	1.47	1.15
MILO9 Utslipp av klimagasser per innbygger i CO2-ekvivalenter - alle utslipp ¹⁰	12748.89	13168.08 ↑	13539.31 ↑	16019.06 ↑	14285.28 ↓
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 0.3% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	13543.94	13368.65	13444.95	13324.13	12292.3
MILO10 Utslipp av klimagasser per innbygger i CO2-ekvivalenter, oppvarming ¹⁰	156.81	143.08 ↓	147.52 ↑	126.89 ↓	151.4 ↑
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	235.64	203.86	191.69	143.5	156.15
MILO11 Utslipp av klimagasser per innbygger i CO2-ekvivalenter, avfall ¹⁰	457.46	441.88 ↓	432.63 ↓	411.91 ↓	347.31 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	327.71	310.98	311.43	273.37	263.54

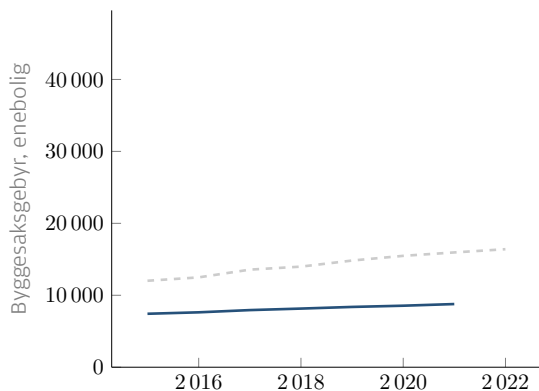
MERK: Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi er ikke et statistisk landsgjennomsnitt, men snittet av de aggregerte nøkkeltallene

↑ ↓ = endring siden året før, forverring   ↑ ↓ = endring siden året før, forbedring

¹⁰Data fra miljøregnskapet publiseres ett år på etterskudd. Tallene vi bruker er derfor fra året før.

Saksbehandling

- Suldal kommer på **25. plass** i denne sektoren i endelig **Kommunebarometer for 2022**
- Sektoren utgjør **2,5%** av den totale vekten i barometeret
- Vi har **8 nøkkeltall** for sektoren

FIGUR 3: Den blå kurven i diagrammet over viser utviklingen i byggesaksgebyr for oppføring av enebolig i Suldal. Den stiplede kurven viser gjennomsnittet for alle kommunene SSB har tall for.

Kommune	Gebyr
3038 Hole	49600 kr
3025 Asker	44520 kr
3803 Tønsberg	41385 kr
3024 Bærum	40950 kr
1505 Kristiansund	40500 kr
3005 Drammen	40300 kr
3020 Nordre Follo	40000 kr
3031 Nittedal	39400 kr
3054 Lunner	38150 kr
3028 Enebakk	37270 kr

TABELL 28: Kommunene med høyest gebyr for å behandle søknad om oppføring av enebolig, 2021

Det tyngste nøkkeltallet er **andel fristbrudd**. Det har en vekt på 20 prosent av sektoren. Nøkkeltallene for **saksbehandlingstid, tilsyn, og gebyr** har alle en vekt på 15 prosent hver.

SSB er datakilde for alle nøkkeltallene i denne sek-

toren.

Antall faktiske tilsyn, målt mot antall byggesaker, viser fortsatt store variasjoner mellom kommunene. Det er en god del kommuner som ikke rapporterer disse tallene.

Andelen byggesøknader i områder med restriksjoner som har blitt innvilget, har vært høy de siste årene.

Gebyr for privat forslag til reguleringsplan har gradvis økt de siste årene, og avstanden mellom de rimeligste og de dyreste kommunene har økt. I Suldal må man betale 32 000 kroner i gebyr for privat forslag til reguleringsplan.

Byggesaksgebyrer

Nasjonalt er det store variasjoner i gebyr for å saksbehandle en enebolig. Noen kommuner oppgir at de ikke krever gebyr i det hele tatt, mens de dyreste kommunene krever over 40 000 kroner.

I løpet av femårsperioden 2017–2021 har byggesaksgebyret for oppføring av enebolig i Suldal endret seg fra 7 940 kr til 8 780 kr.

Figur 3 viser hvordan utviklingen i Suldal har vært i forhold til snittet for hele landet.

Gebyret for behandling av søknad om oppføring av enebolig i Suldal ligger en del under snittet for de andre kommunene i landet.

Til sammenlikning forlanger kommunen med den aller høyeste gebyrsatsen hele 49 600 kroner for å behandle en byggesøknad.

Tabell 28 viser en oversikt over de 10 kommunene som krever de høyeste gebyrene.

Suldal kom på **25. plass** innen denne sektoren.

Ti beste innen saksbehandling (ujustert i parentes)

Plass	Kommune	Poengsum
1 (1)	1837 Meløy	0,131 (0,140)
2 (4)	3026 Aurskog-Høland	0,124 (0,121)
3 (6)	5035 Stjørdal	0,124 (0,119)
4 (2)	3439 Ringebu	0,122 (0,128)
5 (8)	4630 Osterøy	0,121 (0,119)
6 (6)	4621 Voss	0,12 (0,120)
7 (4)	3041 Gol	0,117 (0,121)
8 (3)	1815 Vega	0,117 (0,123)
9 (11)	5047 Overhalla	0,116 (0,116)
10 (14)	3420 Elverum	0,115 (0,113)

Rangering

	2017	2018	2019	2020	2021
SAK01 Andel byggesøknader der kommunen har overskredet lovpålagt saksbehandlingstid	120	115	160	2	1
SAK02 Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, byggesaker med 3 ukers frist	115	184	110	126	83
SAK03 Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, byggesaker med 12 ukers frist	166	51	132	215	189
SAK04 Andel av vedtatte byggesaker med faktisk tilsyn	178	154	183	181	171
SAK05 Saksbehandlingsgebyr for enebolig	92	89	73	65	61
SAK06 Andel av byggesøknader innvilget ved dispensasjon fra plan	151	151	129	138	79
SAK07 Andel byggesøknader innvilget i områder med restriksjoner	43	40	54	59	84
SAK08 Gebyr for privat forslag til reguleringsplan	160	161	98	100	88

Karakter

	2017	2018	2019	2020	2021
SAK01 Andel byggesøknader der kommunen har overskredet lovpålagt saksbehandlingstid	5.66	5.6	4.79	5.79	6
SAK02 Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, byggesaker med 3 ukers frist	3.85	3.97	4.24	3.97	4.5
SAK03 Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, byggesaker med 12 ukers frist	3.72	5.01	3.81	3.32	3.46
SAK04 Andel av vedtatte byggesaker med faktisk tilsyn	1.47	1.58	1.34	1	1.34
SAK05 Saksbehandlingsgebyr for enebolig	4.48	4.51	4.55	4.79	4.62
SAK06 Andel av byggesøknader innvilget ved dispensasjon fra plan	1	1	2.25	2.35	4.32
SAK07 Andel byggesøknader innvilget i områder med restriksjoner	3.66	3.73	3.13	3.38	2.74
SAK08 Gebyr for privat forslag til reguleringsplan	4.37	4.43	4.86	4.99	5.02

Nøkkeltall

	2017	2018	2019	2020	2021
SAK01 Andel byggesøknader der kommunen har overskredet lovpålagt saksbehandlingstid	1.53	2 ↑	5.65 ↑	0 ↓	0
Vekt i sektor: 20%, vekt totalt: 0.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	11.41	12.51	11.63	12.33	13.19
SAK02 Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, byggesaker med 3 ukers frist	14	17 ↑	13 ↓	14 ↑	12 ↓
Vekt i sektor: 15%, vekt totalt: 0.4% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	16.13	20.66	18.08	16.98	18.65
SAK03 Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, byggesaker med 12 ukers frist	29	16 ↓	32 ↑	48 ↑	45 ↓
Vekt i sektor: 15%, vekt totalt: 0.4% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	31.64	37.43	36.41	38.69	41.99
SAK04 Andel av vedtatte byggesaker med faktisk tilsyn	1.64	2.08 ↑	0.85 ↓	0 ↓	1.11 ↑
Vekt i sektor: 15%, vekt totalt: 0.4% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	8.81	8.97	6.25	5.11	8.12
SAK05 Saksbehandlingsgebyr for enebolig	7940	8150 ↑	8380 ↑	8550 ↑	8780 ↑
Vekt i sektor: 15%, vekt totalt: 0.4% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	13077.54	13665.95	14494.99	15479.85	15954.6
SAK06 Andel av byggesøknader innvilget ved dispensasjon fra plan	89.29	90.91 ↑	77.42 ↓	76.67 ↓	38.46 ↓
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 0.3% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	51.77	49.82	54.7	56.68	57.12
SAK07 Andel byggesøknader innvilget i områder med restriksjoner	92.86	90.91 ↓	93.55 ↑	93.33 ↓	96.15 ↑
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	95.6	95.71	92.44	92.99	94.47
SAK08 Gebyr for privat forslag til reguleringsplan	38300	39500 ↑	30500 ↓	32000 ↑	32000
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	58733.87	62891.02	66922.65	74463.38	81351.52

MERK: Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi er ikke et statistisk landsgjennomsnitt, men snittet av de aggregerte nøkkeltallene

↑ ↓ = endring siden året før, forverring   ↑ ↓ = endring siden året før, forbedring

Vann, avløp og renovasjon

- **Suldal kommer på 266. plass i denne sektoren i endelig Kommunebarometer for 2022**
- **Sektoren utgjør 2,5% av den totale vekten i barometeret**
- **Vi har 14 nøkkeltall for sektoren**

De viktigste nøkkeltallene i VA-sektoren er **andel innbyggere som er tilknyttet renseanlegg som oppfyller alle rensekrav**. Dette nøkkeltallet har en vekt på 20 prosent av sektoren, og **årsgebyr på vann, avløp og renovasjon** har en vekt på 15 prosent.

SSB er datakilde for samtlige nøkkeltall i denne sektoren.

Gebyrene skal i utgangspunktet være så lave som praktisk mulig. Samtidig er det viktig å se helheten. Det sentrale er om det er sammenheng mellom gebyrene og den anslåtte kvaliteten. Vann, avløp, renovasjon og feiing er inkludert. Nøkkeltallet for gebyrer er justert for den generelle lønns- og prisveksten i kommunesektoren, og vises dermed i faste 2021-kroner.

Gebyrene er nasjonalt i snitt på 12 136,75 kroner. Gebyrene for vann, avløp, renovasjon og feiing i Suldal er på 12 699 kroner. Lave gebyrer er positivt så sant det ikke betyr at anleggene er utdaterte og dårlig vedlikeholdt.

Hvor mange innbyggere som er tilknyttet kommunale vannverk med tilfredsstillende vannkvalitet, er blant tallene som årlig rapporteres til Kostra.

Gjennomsnittlig prosentverdi for dette tallet blant kommuner i Norge er 98,52 prosent. Tallet varierer mellom 10,87 og 100. I Suldal er 77,74 prosent av innbyggerne tilknyttet kommunalt anlegg med tilfredsstillende vannkvalitet.

De fire nøkkeltallene for vannkvalitet i barometeret bidrar særlig til å identifisere kommuner hvor dette ikke er tilfellet. Det er først og fremst pH-verdier som er et problem i en del kommuner.

Lekkasje fra vannledningsnett er et problem i mange kommuner, hvor en stor del av vannet rett og slett forsvinner. Det er dårlig utnyttelse av ressursene, og her er det ingen bedring å spore over tid. I snitt forsvinner fortsatt 26,74 prosent av vannet på veien. I de dårligste kommunene er lekkasjen oppunder 64,6 prosent.

Ifølge statistikken lekker 14,1 prosent av vannet fra ledningsnett i kommunen. I de beste kommunene er lekkasjeandelen rundt 1 prosent.

Fornyingen av vannledningsnett har de tre siste årene vært ganske god. I tillegg til fornyelsestakten for vann- og avløpsnett, har vi siden i fjor også med gjennomsnittlig alder for ledningsnett.

Normal alder for den delen av vannledningsnett i Kommune-Norge som har en kjent alder, er 32,37 år i snitt. I Suldal er snittet 22 år.

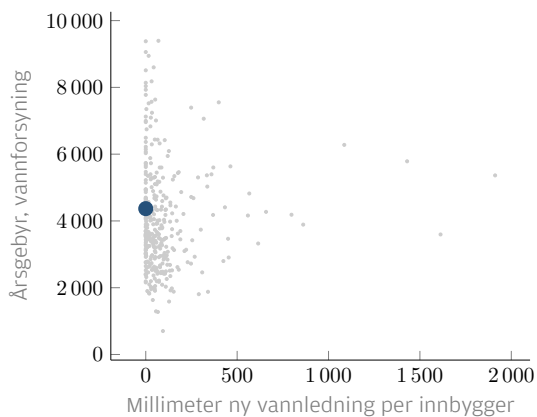
Heller ikke spillvannsnett skiftes ut raskt nok på nasjonalt nivå. Nasjonalt er andelen av spillvannsnett som er fornyet siste tre år er nå 0,66 prosent. Utskifting av spillvannsnett i Suldal er på 0,02 de tre siste årene, ifølge statistikken.

I snitt er spillvannsnett i kommunen som har en kjent alder, på 31 år. Tendensen for Kommune-Norge er 35,16 år.

Rørfornyning mot avgiftsnivå

Kommuner med høyt avgiftsnivå på vannforsyningen har ikke nødvendigvis fornyet vannledningsnettet i vesentlig grad de siste tre årene.

Spredningsdiagrammet over viser hvordan fornyingen av vannledningsnettet de siste tre årene eventuelt henger sammen med kommunenes avgiftsnivå. Suldal er markert med blått. Holder vi snittalderen på ledningsnettet¹¹ opp mot avgiftsnivået, er det ingen påfallende tendenser. Det kan likevel se ut som

at de relativt få kommunene som har rapportert inn en snittalder på 50 år eller høyere, ligger i eller rett over den nederste halvdel av avgiftsstigen.

Suldal kom på **266. plass** innen denne sektoren.

Ti beste innen vann, avløp og renovasjon (ujustert i parentes)

Plass	Kommune	Poengsum
1 (4)	3027 Rælingen	0,116 (0,113)
2 (2)	5021 Oppdal	0,115 (0,118)
3 (9)	3033 Ullensaker	0,114 (0,111)
4 (6)	4202 Grimstad	0,114 (0,112)
5 (11)	3803 Tønsberg	0,113 (0,110)
6 (6)	3806 Porsgrunn	0,113 (0,112)
7 (13)	3804 Sandefjord	0,112 (0,109)
8 (17)	3801 Horten	0,112 (0,108)
9 (17)	5035 Stjørdal	0,112 (0,108)
10 (13)	1520 Ørsta	0,111 (0,109)

¹¹I mange kommuner er den faktiske alderen på store deler av ledningsnettet ikke kjent. Tallene er derfor ikke presise.

Rangering

	2017	2018	2019	2020	2021
VA01 Årsgebyr for vann, avløp, renovasjon og feiing	154	174	222	198	222
VA02 Andel abonnenter tilknyttet vannforsyning med tilfredsstillende e.coli-prøveresultater	318	318	317	1	338
VA03 Andel abonnenter tilknyttet vannforsyning med tilfredsstillende IE-prøveresultater	1	1	1	1	338
VA04 Andel abonnenter tilknyttet vannforsyning med tilfredsstillende farge	1	1	1	1	331
VA05 Andel abonnenter tilknyttet vannforsyning med tilfredsstillende pH-verdi	1	1	1	1	307
VA06 Brudd i vannleveransen, snitt timer per år per innbygger	274	274	108	1	1
VA07 Andel av vannet som går tapt på grunn av lekkasjer	239	218	234	227	57
VA08 Andel fornyet vannledningsnett siste tre år		249		228	257
VA09 Beregnet gjennomsnittsalder for det kommunale vannledningsnett med kjent alder		22		24	30
VA10 Andel fornyet spillvannsnett siste tre år, avløp	214		217	188	215
VA11 Alder på spillvannsnettet	63	76	84	110	131
VA12 Andel innbyggere som er tilknyttet anlegg som overholder alle renskrav	93		140	154	169
VA13 Antall stopp i kloakken per 100 km spillvannsnett	199			174	1
VA14 Oversvømmelser per 10000 innbygger	1			1	1

Karakter

	2017	2018	2019	2020	2021
VA01 Årsgebyr for vann, avløp, renovasjon og feiing	3.69	3.52	3.28	3.42	3.34
VA02 Andel abonnenter tilknyttet vannforsyning med tilfredsstillende e.coli-prøveresultater	1.65	1.57	2.96	6	2.86
VA03 Andel abonnenter tilknyttet vannforsyning med tilfredsstillende IE-prøveresultater	6	6	6	6	2.91
VA04 Andel abonnenter tilknyttet vannforsyning med tilfredsstillende farge	6	6	6	6	2.49
VA05 Andel abonnenter tilknyttet vannforsyning med tilfredsstillende pH-verdi	6	6	6	6	3.1
VA06 Brudd i vannleveransen, snitt timer per år per innbygger	3.46	3.48	5.86	5.96	6
VA07 Andel av vannet som går tapt på grunn av lekkasjer	2.73	2.75	2.83	3.03	4.73
VA08 Andel fornyet vannledningsnett siste tre år		1		1	1
VA09 Beregnet gjennomsnittsalder for det kommunale vannledningsnett med kjent alder		4.68		4.75	4.77
VA10 Andel fornyet spillvannsnett siste tre år, avløp	1		1	1.04	1.08
VA11 Alder på spillvannsnettet	4.46	4.36	4.32	4.46	4.36
VA12 Andel innbyggere som er tilknyttet anlegg som overholder alle renskrav	3.77		2.49	2.51	2.48
VA13 Antall stopp i kloakken per 100 km spillvannsnett	3.44			3.72	6
VA14 Oversvømmelser per 10000 innbygger	6			6	6

Nøkkeltall

	2017	2018	2019	2020	2021
VA01 Årsgebyr for vann, avløp, renovasjon og feiing	11276.67	11631.27 ↑	12747.66 ↑	12365.19 ↓	12699 ↑
Vekt i sektor: 15%, vekt totalt: 0.4% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	1174795	1167773	1186317	1207981	1213675
VA02 Andel abonnenter tilknyttet vannforsyning med tilfredsstillende e.coli-prøveresultater	24.9	24.9	77.32 ↑	100 ↑	77.74 ↓
Vekt i sektor: 7.5%, vekt totalt: 0.2% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	96.45	96.5	98.43	98.03	98.13
VA03 Andel abonnenter tilknyttet vannforsyning med tilfredsstillende IE-prøveresultater	100	100	100	100	77.74 ↓
Vekt i sektor: 7.5%, vekt totalt: 0.2% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	98.29	97.74	97.58	98.75	98.52
VA04 Andel abonnenter tilknyttet vannforsyning med tilfredsstillende farge	100	100	100	100	58.89 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	97.62	98	97.58	97.14	96.34
VA05 Andel abonnenter tilknyttet vannforsyning med tilfredsstillende pH-verdi	100	100	100	100	77.74 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	93.73	94.19	92.1	92.08	92.46
VA06 Brudd i vannleveransen, snitt timer per år per innbygger	1.04	1.04	0.06 ↓	0.03 ↓	0.01 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	0.75	0.85	1.05	1.17	1.12
VA07 Andel av vannet som går tapt på grunn av lekkasjer	37.7	37.4 ↓	37.8 ↑	34.9 ↓	14.1 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	26.18	26.42	26.7	26.79	26.74
VA08 Andel fornyet vannledningsnett siste tre år		0		0	0
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	0.69	0.69	0.69	0.63	0.59
VA09 Beregnet gjennomsnittsalder for det kommunale vannledningsnett med kjent alder		21		21	22 ↑
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	31.41	31.72	32.17	32.01	32.37
VA10 Andel fornyet spillvannnett siste tre år, avløp	0		0	0.02 ↑	0.02
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	0.67	0.62	0.59	1.19	0.66
VA11 Alder på spillvannettet	23	24 ↑	25 ↑	30 ↑	31 ↑
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	31.72	31.85	32.27	34.95	35.16
VA12 Andel innbyggere som er tilknyttet anlegg som overholder alle renskrav	82.17		40.36	40.7 ↑	40.7
Vekt i sektor: 20%, vekt totalt: 0.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	63.29	70.68	67.81	67.34	68.53
VA13 Antall stopp i kloakken per 100 km spillvannnett	11.22			5.59	0 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	8.07	7.3	7.67	6.12	7.37
VA14 Oversvømmelser per 10000 innbygger	0			0	0
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	0.67	0.9	0.84	0.69	1.01

MERK: Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi er ikke et statistisk landsgjennomsnitt, men snittet av de aggregerte nøkkeltallene

↑ ↓ = endring siden året før, forverring   ↑ ↓ = endring siden året før, forbedring

Økonomi

- **Suldal kommer på 1. plass i denne sektoren i endelig Kommunebarometer for 2022**
- **Sektoren utgjør 10% av den totale vekten i barometeret**
- **Vi har 11 nøkkeltall for sektoren**

De tyngste nøkkeltallene i sektoren er nøkkeltallene for **driftsmargin** og **disposisjonsfond**. Samlet har disse nøkkeltallene en vekt på 50 prosent av sektoren.

SSB er datakilde for alle nøkkeltallene i økonomisektoren.

Kommunal Rapport korrigerer netto driftsresultat for å vurdere driftsøkonomien. Nytt for tre år siden var at en del kommuner får inntekter fra Havbruksfondet. Denne utbetalingen er trukket fra, for å gi et bedre bilde av den langsiktige, løpende driftssituasjonen.

Nasjonalt var normalen for korrigert netto driftsresultat på 1,49 prosent i 2021. For dette nøkkeltallet kan det være viktigere å se på kommunens eget resultat enn hvordan man klarer seg mot resten av landet. Korrigert netto driftsresultat var på 19,28 prosent i Suldal i fjor. De beste kommunene i landet leverer et korrigert driftsresultat på 20,01%.

Disposisjonsfondet er ikke en fysisk bankkonto, men en størrelse i regnskapet som har stor betydning for handlingsrommet i budsjettet. Fondene i kommunene samlet er nå på 14,29 prosent av brutto driftsinntekter. Suldal har 42,4 prosent av brutto driftsinntekter på sitt disposisjonsfond.

Netto renteesponert gjeld er en indikator som viser lavere gjeldsgrad enn netto lånegjeld. Her regnes penger kommunen selv har utestående hos andre inn, gjeld som finansieres av selvkostområdene og penger og andre omløpsmidler kommunen selv har plassert. For Kommune-Norge er renteesponert gjeld på 45,66 prosent av brutto driftsinntekter. Netto renteesponert gjeld i kommunen er –72,3 prosent, målt mot brutto driftsinntekter.

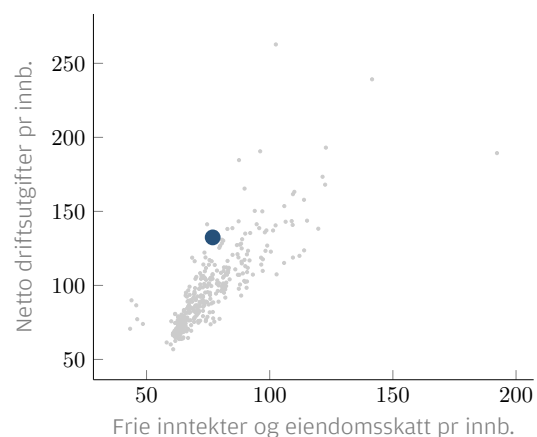
Gjeldsgraden i Suldal har endret seg –41,4 prosent det siste året. Nasjonalt var endring i gjeldsgrad på 0,91 prosent.

Tendensen nasjonalt er at kommunene bruker 0,21 prosent av brutto inntekter på å dekke netto finansutgifter, før vi tar hensyn til avdrag. Suldal bruker –1,34 prosent av inntektene på å betjene gjelda, før

avdrag.

Investeringsnivået har vært 13,09 prosent av brutto inntekter i Suldal de fire siste årene. Normalen i landet ligger på 15,14 prosent.

Kommuner med høy inntekt bruker generelt mer penger på drift, slik figur viser.

Spredningsdiagrammet viser en tydelig sammenheng mellom inntekter og utgifter. Suldal er markert med blått. Tall i 1000 kr. Suldal kom på **1. plass** innen denne sektoren.

Ti beste innen økonomi (ujustert i parentes)

Plass	Kommune	Poengsum
1 (3)	3032 Gjerdrum	0,519 (0,510)
2 (1)	1134 Suldal	0,513 (0,570)
3 (2)	1547 Aukra	0,492 (0,547)
4 (5)	3424 Rendalen	0,478 (0,499)
5 (4)	4222 Bykle	0,457 (0,508)
6 (8)	3452 Vestre Slidre	0,449 (0,484)
7 (6)	1834 Lurøy	0,446 (0,495)
8 (15)	1114 Bjerkreim	0,44 (0,440)
9 (7)	4224 Åseral	0,439 (0,488)
10 (18)	1868 Øksnes	0,433 (0,435)

Rangering

	2017	2018	2019	2020	2021
ØK01 Korrigert netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	36	1	1	128	1
ØK02 Korrigert netto driftsresultat i prosent, snitt 4 siste år	1	1	1	1	1
ØK03 Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	141	38	1	188	1
ØK04 Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter ¹²	20	1	1	1	1
ØK05 Endring disposisjonsfond, prosentpoeng	270	36	30	243	1
ØK06 Netto renteeksponert gjeld i prosent av brutto driftsinntekter	4	6	6	11	1
ØK07 Endring i netto renteeksponert gjeld (andel av brutto driftsinntekter)	108	134	27	286	1
ØK08 Netto finansutgifter, i prosent av brutto driftsinntekter, ekskl. avdrag	24	17	20	1	33
ØK09 Investeringer, som andel av brutto driftsinntekter. Snitt siste fire år	250	240	220	184	165
ØK10 Andel av investeringene som finansieres av lån, siste fire år	5	9	12	37	58
ØK11 Oppsamlet beløp i balansen, i prosent av brutto driftsinntekter	65	60	68	57	1

¹²Samme tall som fri egenkapital drift i prosent av brutto driftsinntekter

Karakter

	2017	2018	2019	2020	2021
ØK01 Korrigert netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	4.09	6	6	3.62	6
ØK02 Korrigert netto driftsresultat i prosent, snitt 4 siste år	6	6	6	6	6
ØK03 Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	3.58	3.97	6	3.19	6
ØK04 Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter ¹³	4.1	6	6	6	6
ØK05 Endring disposisjonsfond, prosentpoeng	3.4	4.08	3.66	3.27	6
ØK06 Netto renteeksponert gjeld i prosent av brutto driftsinntekter	5.28	4.82	4.94	5.53	6
ØK07 Endring i netto renteeksponert gjeld (andel av brutto driftsinntekter)	3.85	3.56	3.7	2.54	6
ØK08 Netto finansutgifter, i prosent av brutto driftsinntekter, ekskl. avdrag	4.57	4.8	4.71	6	5.49
ØK09 Investeringer, som andel av brutto driftsinntekter. Snitt siste fire år	3.23	3.27	3.38	3.77	4.05
ØK10 Andel av investeringene som finansieres av lån, siste fire år	5.25	5.69	5.42	4.77	4.39
ØK11 Oppsamlet beløp i balansen, i prosent av brutto driftsinntekter	4.39	4.72	4.52	5.06	6

¹³Samme tall som fri egenkapital drift i prosent av brutto driftsinntekter

Nøkkeltall

	2017	2018	2019	2020	2021
ØK01 Korrigert netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	5.81	8.21 ↑	5.97 ↓	2.21 ↓	19.28 ↑
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	1.38	0.71	-0.46	1.19	1.49
ØK02 Korrigert netto driftsresultat i prosent, snitt 4 siste år	7.69	7.85 ↑	7.42 ↓	5.54 ↓	8.9 ↑
Vekt i sektor: 15%, vekt totalt: 1.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	3.72	3.32	3.15	2.64	2.66
ØK03 Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	2.67	5.97 ↑	4.83 ↓	1.09 ↓	14.39 ↑
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	2.11	2.02	-0.27	1.7	2.34
ØK04 Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter ¹⁴	26.1	31.3 ↑	35 ↑	33.5 ↓	42.4 ↑
Vekt i sektor: 15%, vekt totalt: 1.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	11.26	12.45	12.87	12.42	14.29
ØK05 Endring disposisjonsfond, prosentpoeng	-0.8	5.2 ↑	3.7 ↓	-1.5 ↓	8.9 ↑
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	0.48	1.21	0.41	-0.33	1.87
ØK06 Netto renteekspontert gjeld i prosent av brutto driftsinntekter	-41.4	-40.9 ↑	-45.4 ↓	-30.9 ↑	-72.3 ↓
Vekt i sektor: 15%, vekt totalt: 1.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	35.56	37.56	43.97	44.88	45.66
ØK07 Endring i netto renteekspontert gjeld (andel av brutto driftsinntekter)	-4.6	0.5 ↑	-4.5 ↓	14.5 ↑	-41.4 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	0	2.05	6.22	0.24	0.91
ØK08 Netto finansutgifter, i prosent av brutto driftsinntekter, ekskl. avdrag	-1.3	-1.84 ↓	-1.78 ↑	-1.84 ↓	-1.34 ↑
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	0.55	0.42	0.4	0.39	0.21
ØK09 Investeringer, som andel av brutto driftsinntekter. Snitt siste fire år	17.26	16.87 ↓	16.11 ↓	14.22 ↓	13.09 ↓
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	14.14	14.31	14.83	15.23	15.14
ØK10 Andel av investeringene som finansieres av lån, siste fire år	26.6	34.14 ↑	40.66 ↑	50.08 ↑	54.83 ↑
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	73.52	73.81	74.05	73.87	74.2
ØK11 Oppsamlet beløp i balansen, i prosent av brutto driftsinntekter	2.1	2.32 ↑	3.54 ↑	2.52 ↓	0.94 ↓
Vekt i sektor: 10%, vekt totalt: 1% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	4.69	5.14	5.99	5.14	6.34

MERK: Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi er ikke et statistisk landsgjennomsnitt, men snittet av de aggregerte nøkkeltallene

↑ ↓ = endring siden året før, forverring   ↑ ↓ = endring siden året før, forbedring

¹⁴Samme tall som fri egenkapital drift i prosent av brutto driftsinntekter

Kostnadsnivå

- Suldal kommer på **344. plass** i denne sektoren i endelig **Kommunebarometer for 2022**
- Sektoren utgjør **5%** av den totale vekten i barometeret
- Vi har **7 nøkkeltall** for sektoren

De tyngste nøkkeltallene i denne sektoren er nøkkeltallene for **grunnskole, pleie og omsorg, og barnehage** med en vekt på henholdsvis 30, 35 og 15 prosent av sektoren.

Datakildene for nøkkeltallene i denne sektoren er SSB og KS.

Kostnaden er beregnet ut fra netto utgifter i tjenesten i fjor, korrigert for utgiftsbehovet slik det framkommer i statsbudsjettet for 2020. Dermed fanger vi opp ulikheter som går på størrelse, sammensetning og så videre. Den historiske kostnaden er justert for kommunal lønns- og prisvekst, slik at alle tall presenteres i faste 2021-kroner. Dermed er det lett å se om tjenesten blir dyrere eller rimeligere fra år til år.

Netto utgifter til grunnskolen (korrigert for utgiftsbehovet) i Suldal er på 19 351,44 kroner. Den nasjonale tendensen ligger på 17 055,83.

Kommunene som drifter pleie og omsorg dyrest, ligger på en kostnad på 44 380,02 - og det er etter at vi har korrigert for ulikt utgiftsbehov.

I Suldal drifter man denne sektoren med en netto-kostnad på 29 167,58 kroner.

Justert for lønns- og prisveksten var utgiftene i pleie og omsorgssektoren omtrent uendret i fjor, ifølge statistikkene. Netto utgifter til barnehage har nasjonalt

vært ganske stabile de siste årene, justert for lønns- og prisvekst. Statistikken er bare sammenliknbar tilbake til 2015. Barnehagekostnadene i kommunen ligger på 12 129,62. Tendensen for kommunene i landet er på 10 413,05 kroner.

Nasjonalt beløp kostnadene for barnevern-sektoren seg til 2 660,83 kroner per innbygger, etter at vi har korrigert for lønns- og prisvekst. Netto utgifter til barnevern i Suldal er 2 914,74 kroner.

Suldal kom på **344. plass** innen denne sektoren.

Ti beste innen kostnadsnivå (ujustert i parentes)

Plass	Kommune	Poengsum
1 (1)	3032 Gjerdrum	0,311 (0,306)
2 (2)	3028 Enebakk	0,299 (0,288)
3 (3)	4624 Bjørnafjorden	0,295 (0,287)
4 (5)	3013 Marker	0,287 (0,285)
5 (7)	3034 Nes	0,284 (0,276)
6 (10)	3036 Nannestad	0,282 (0,274)
7 (9)	1120 Klepp	0,281 (0,275)
8 (7)	4214 Froland	0,28 (0,276)
9 (11)	3033 Ullensaker	0,28 (0,273)
10 (14)	5035 Stjørdal	0,279 (0,270)

Rangering

	2017	2018	2019	2020	2021
ENH01 Netto utgifter til grunnskole per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	295	288	284	313	310
ENH02 Netto utgifter til pleie og omsorg per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	305	324	324	339	339
ENH03 Netto utgifter til barnehage per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	299	277	310	312	317
ENH04 Netto utgifter til barnevern per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	285	284	254	305	245
ENH05 Netto utgifter til sosialhjelp per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	289	290	313	339	320
ENH06 Netto utgifter til kommunehelse per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	304	304	314	322	308
ENH07 Netto utgifter til administrasjon per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	307	314	293	316	312

Karakter

	2017	2018	2019	2020	2021
ENH01 Netto utgifter til grunnskole per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	2.87	3.09	3.02	2.8	2.87
ENH02 Netto utgifter til pleie og omsorg per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	1	1	1	1	1
ENH03 Netto utgifter til barnehage per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	2.89	3.29	2.95	3.11	3.05
ENH04 Netto utgifter til barnevern per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	3.29	3.31	3.41	3.02	3.38
ENH05 Netto utgifter til sosialhjelp per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	3.17	3.25	3.1	1	2.99
ENH06 Netto utgifter til kommunehelse per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	2.31	2.68	2.62	2.89	3.03
ENH07 Netto utgifter til administrasjon per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	1	2.77	2.93	2.84	2.88

Nøkkeltall

	2017	2018	2019	2020	2021
ENHO1 Netto utgifter til grunnskole per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	17222.34	17126.27 ↓	17814.57 ↑	17866.36 ↑	19351.44 ↑
Vekt i sektor: 30%, vekt totalt: 1.5% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	14655.56	15356.8	16015.25	15733.87	17055.83
ENHO2 Netto utgifter til pleie og omsorg per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	23160.15	24913.27 ↑	26396.54 ↑	27432.09 ↑	29167.58 ↑
Vekt i sektor: 35%, vekt totalt: 1.8% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	17802.94	19016.94	20079.03	20248.56	22271.73
ENHO3 Netto utgifter til barnehage per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	10530.29	10051.09 ↓	11438.95 ↑	10807.91 ↓	12129.62 ↑
Vekt i sektor: 15%, vekt totalt: 0.8% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	8825.21	9268.22	9710.42	9676.42	10413.05
ENHO4 Netto utgifter til barnevern per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	3779.48	3314.88 ↓	3020.21 ↓	3450.56 ↑	2914.74 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.3% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	2531.98	2549.67	2611.21	2467.66	2660.83
ENHO5 Netto utgifter til sosialhjelp per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	3990.26	3834.33 ↓	4083.94 ↑	4204.65 ↑	3557.67 ↓
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.3% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	2671.28	2811.71	2826.16	2553.03	2492.65
ENHO6 Netto utgifter til kommunehelse per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	4074.47	3927.07 ↓	4372.24 ↑	4592.71 ↑	5301.7 ↑
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.3% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→	2816.11	3018.87	3237.98	3540.68	4276.66
ENHO7 Netto utgifter til administrasjon per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	6827.99	6484.79 ↓	6271.82 ↓	6490.45 ↑	7017.81 ↑
Vekt i sektor: 5%, vekt totalt: 0.3% Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi→					

MERK: Gjennomsnittlig nøkkeltallverdi er ikke et statistisk landsgjennomsnitt, men snittet av de aggregerte nøkkeltallene

↑ ↓ = endring siden året før, forverring   ↑ ↓ = endring siden året før, forbedring